

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:

Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:

Főszerkesztő és kiadási felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ „OMGE.” KÖZLEMÉNYEI.

Irodalmi és tanügyi szakosztály ülése.

(1904. május 24.)

Jelen voltak *Kodolányi* Antal elnökle a alatt: *Bujanovics* Sándor és *Pallavicini* Ede örgróf az OMGE. alelnökei, *Bernát* István, *Buday* Barna, id. *Cséry* Lajos, *Galgóczy* Károly, *Hreblyay* Emil, *Károly* Rezső, *Löherer* Andor, *Pirkner* János, *Rodiczky* Jenő dr., *Winkler* János, *Ybl* Félix szakosztályi tagok, a tisztviselő-kar részéről *Forster* Géza igazgató, *Rubinek* Gyula ügyvezető-titkár, *Arkövy* Richárd dr. segédtitkár és *Szilassy* Zoltán szerkesztő-titkár, mint előadó.

Kodolányi Antal, a szakosztály elnöke üdvözlővén a megjelent tagokat, az ülést megnyitja.

Jelentés a Köztelken tartott kereskedelmi előadásokról.

Szilassy Zoltán előadó jelentést tesz a Köztelken tartott kereskedelmi gazdasági előadásokról, melyek céljaira a földmivelési miniszter ur 1000 korona segélyt utalványozott; ezen segély felhasználásával márczius hóban öt napra terjedő előadások rendezettek. Sajnos, az idő előhaladott volta miatt az előadások nem voltak olyan látogatottak, amint kívánatos lett volna, mindamellett az előadásokigazolták azt a törekvést, melyet az egyesület azok megtartásával maga elé kitűzött, hogy a gyakorlati gazdák körében a kereskedelmi ismeretek iránti fogékonyságot emelje és terjessze. Az előadásokkal beigazolást nyert, hogy rendezésükre szükség volt s azért nézete szerint az egyesületnek ezt az akéziót a jövőben folytatni kellene olyképpen, hogy azok megfelelőbb módon legyenek előkészítve s megfelelő időben is tartassanak, ne a szezon végén, ami az idén azon okból történt, mert későn érkezett le a földmivelési miniszternek az előadások anyagi támogatására vonatkozó elhatározása. Kéri a szakosztályt, hozzon határozatot aziránt, hogy a jövőben mily keretben rendeztessenek az előadások.

Rodiczky Jenő dr., mint a tanfolyamnak egyik előadója, elmondja szerzett tapasztalatait. A hallgatók tényleg nagy érdeklődést tanúsítottak s figyelemmel hallgatták az előadásokat. Szerinte a jövőben arra kellene törekedni, hogy lehetőleg szabad előadások tartassanak, továbbá a tanfolyamok inkább kevesebb tárgyra szorítkozzanak, de alkalom adassék az előadónak arra, hogy tárgyaikat jobban kimeríthessék. Kívánatos, hogy a tanfolyamok programjába, melyeket a téli időszakban kellene megtartani, kirándulások rendezése is fölvetessék.

Kodolányi Antal elnök: Az előtte szóló által fölhozott tapasztalatokat a jövő tanfolyamok rendezésénél a szakosztály figyelembe fogja venni. A tanfolyamok anyaga pedig kinyomatván, a gazdaközönségnek rendelkezésére bocsájtassék.

Többek hozzászólása után a szakosztály a kereskedelmi előadásoknak a jövő évben újból való megtartását elhatározza azzal, hogy azok a téli évadban tartandók, kevesebb tárgyat öleljenek föl, de az egyes előadók kimerítőbben tárgyalják tételeiket.

Baromfitenyésztési előadások tervezete.

Szilassy Zoltán előadó bejelenti, hogy a földmivelési miniszter ur a múlt évben baromfitenyésztési előadások tartására 600 korona államsegélyt engedélyezett. Az előadások a múlt év folyamán megtarthatók nem lévén, a miniszter az egyesület kérelmére a folyó évre is kilátásba helyezte az összeget azzal, hogyha az előadások tervezetét az egyesület beterjeszti, ki fogja utalványozni az összeget.

Szólok javasolja, hogy a f. évben tartandó vidéki kiállításokkal kapcsolatosan tartassanak meg ezen előadások. A f. évben Veszprémben, Miskolczon, Hódmezővásárhelyen és Marosvásárhelyen fognak kiállítások rendezetni, javasolja tehát szólok, hogy a baromfitenyésztési előadások a Baromfitenyésztők Országos Egyesületével karöltve ezen kiállításokkal együttesen tartassanak meg.

A szakosztály az előadó javaslatának elfogadásával a baromfitenyésztési előadások programjának kidolgozására *Bernát* István, *Ybl* Felix és *Szilassy* Zoltán tagokat kéri fel.

Ujabb könyvkiadványok.

Előadó bejelenti, hogy a szakosztály előző határozata folytán a *Simunyak*-féle alapítvány kamataiból megiratott a „*Vadontermő gyógynövények*” ismertetését tárgyzó munka; mivel a munkát színes képekkel óhajtjuk kiadni s erre nézve költség előirányzatot készítettünk, mely tetemes terhet róna az egyesületre, amennyiben 1000 példányban való kiadása 6500 koronába kerülne, egyesületünk kérvényt intézett a földmivelési miniszterhez aziránt, hogy ezen munka kiadásában egyesületünket segíyezni sziveskedjék.

Az esetre, ha a földmivelésügyi miniszter a kért segélyt megadja, színes képekkel együtt fogjuk a munkát kiadni, s amennyiben a miniszter a segélyt nem adná meg, méltóztassék beleegyezni, hogy a munkát színes képek nélkül adhassuk ki, úgy, hogy az őszi könyvpiacra megjelenhessék.

A szakosztály ez értelemben határoz.

Előadó előterjeszti *Havas* Miksa kereskedelmi akadémiai tanár ajánlatát, mely szerint nevezett egy a jelzőlogócsönök megszerzését tárgyzó munkát hajlandó megírni, s annak kiadására az egyesületet kéri fel. Kétségtelen, hogy ily munkára szükség van s azzal az egyesület a gazdaközönségnek nagy szolgálatot tehet.

Bejelenti továbbá, hogy *Bálint* Béla dr. az „*Oszták Magyar Bank*” jogtanácsosa a legutóbbi időben egy hasonló tárgyú művet adott ki. Szólok proponálja, hogy a munka bírálat végett *Ybl* Félixnek adassék ki, akinek jelentése beérkezte után fogna a szakosztály *Havas* ajánlata fölött dönten.

Wagner Henrik államvasuti tisztviselő egy díjszabási árjegyzék című munka megírására nézve tesz ajánlatot, melynek célja volna csoportosítása az áruszállítási díjtételeknek.

Előadó nézete szerint egy ily munka a kereskedőknek és szállítóknak, akik az áruk szállításával foglalkoznak, nagy szolgálatot tehet, de a gazdaközönség ezen árudíjszabási jegyzéknek kevés hasznát veszi, miután másféle árukat a gazda, mint amelyeket gazdaságában előállít, nem szokott szállítani. A munka rendkívül terjedelmes és igen költségesen volna

Az ADRIANCE Platt & Co. new-yorki gyára világhírű

Adriance fűkaszáló-,

Adriance marokrakó-, és

Adriance kévekető aratógépei

Magyarországon kizárólag a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

szerezhetők be.

Árjegyzékkel díjmentesen szolgálunk.

Mai számunk 24 oldal.

előállítható. Szóló abban a nézetben van, hogy ezen munka kiadását csakis szakértők véleménye alapján határozza el.

Forster Géza nem mindenben ért egyet előadó indoklásával, mert éppen az egyesület viteldijvisszatérítési irodája működése révén kitűnik, hogy számos visszasságok fordulnak elő a vasuti díjtételek kiszabásánál. Szóló szerint szükség van arra, hogy egy ily munka révén a gazdaközönség tájékozást nyerhessen a vasuti díjtételekről.

Javasolja a szakosztálynak, hogy mivel az egyesület úgy is a „Pátria“-val gazdasági könyvek kiadására nézve egyezményre fog lépni, ezen munkát javaslatba hozza a „Pátria“-nak kiadás végett az esetre, hogy ha meggyőződést szerzett arról, hogy ezen munka a kereskedelem részéről szintén fölkarolásban fog részesülni.

A szakosztály ez értelemben határozott.

Könyvkiadmányok értékesítése.

Szilassy Zoltán előadó: Egyesületünk mintegy 12—14 év óta egy rendszeres könyvkiadóvállalatot vezetett, amelynek kiadványai néhány évvel ezelőtt fejeződtek be. Ezen vállalat nem nagy eredménnyel járt, mert az egyesület nem tudta a könyveket kellőképpen értékesíteni s azok ma is még nagy mennyiségben várnak értékesítésre. A „Pátria“ r. t. ujabban egy gazdasági könyvkereskedést és kiadóhivatalt nyitott a saját számlájára és kiad gazdasági könyveket és azok terjesztésével foglalkozik. Egyesületünk az utóbbi időben a „Pátria“-val közös számlára adott ki könyveket, amelyek kiadásából származó haszonnak fele az egyesületet illette.

A „Pátria“ most ajánlatot tett az egyesületnek, arra nézve, hogy hajlandó volna egyesületünkkel szerződéses viszonyba lépni a könyvek kiadására nézve. A megállapodás lényegének és főbb pontjainak ismertetése után javasolja szóló, hogy küldjön ki a szakosztály egy bizottságot, amely a „Pátria“-val az egyezséget megkötne, s amely egyúttal a kiadandó művek felett is a bírálat jogát gyakorolná.

A szakosztály előadó javaslatának elfogadásával elhatározza, hogy a „Pátria“-val ezen egyezmény megkötésére s egyúttal az egyezmény megkötésére s a kiadandó művek megbirálására egy állandó jellegű bizottságot küld ki, amelynek tagjai Forster Géza, Bernát István, Rodiczky Jenő dr., Keller Gyula és Szilassy Zoltán és a „Pátria“ kiküldöttje.

Forster Géza bejelenti, hogy a „Pátria“ r. t. néhány évvel ezelőtt egy birtokstatisztikát adott ki, amely azonban a czélnak nem teljesen felel meg, s így most egy teljesebb mű kiadását vette tervbe, de szakértő egyén hiányában s az adatgyűjtés nehézségei miatt egyedül a munkálatot kiadni nem képes s az egyesülettel közösen kívánja azt eszközölni.

Javasolja szóló, hogy ezen munka kiadása is a kiküldendő bizottsághoz utasítsassék.

A szakosztály ezen munka kiadását szintén a kiküldött bizottságra bizza.

A könyvtár ügyei.

Forster Géza igazgató bejelenti, hogy a könyvtár pótkatalógusa kiadásának szüksége fel-

merülvén, az a nyár folyamán fog sajtó alá rendeztetni, s az egyesület tagjainak a pótkatalógus ingyen fog megküldetni.

Tudomásul szolgál.

Szilassy Zoltán előadó bejelenti, hogy Balassa Frigyes az Államvasutak gépgyáranak főmérnöke egy gépkezelési szakmunkát ír, felajánlja olesó áron az egyesület tagjainak.

Köszönettel vétetik tudomásul.

Károly Rezső tesz ezután jelentést a vetőmagtermesztés tanulmányozása kérdésében tett eljárása eredményéről.

A megbízás értelmében érintkezésbe lépett Molnár István miniszteri biztossal, a kertészeti tanintézet igazgatójával és a m. kir. növénytermesztési kísérleti állomás segédjével. A gyümölcsészeti miniszteri biztos abban a véleményben van, hogy valakit külföldre lehetne küldeni a vetőmag tanulmányozására, aki egyébként a földmivélsügyi miniszter által hosszabb időre küldetik ki kertészeti tanulmányut végett. A kertészeti tanintézet igazgatója véleménye szerint a német vetőmagtermesztő szövetkezeteket kellene tanulmányoztatni, míg a növénytermesztési kísérleti állomás segédjének véleménye abban csucosodik ki, hogy mindenféle vetőmag termesztésének tanulmányozása szükséges legyen.

Szóló szerint Pirna és Fichtenberg vidékének vetőmagtermesztése, valamint a szövetkezeti alapon való külföldi vetőmagtermesztés volna tanulmányozandó egy kiküldendő szakgyeñ által.

A szakosztály javaslatba hozza a választmányoknak, hogy az e czímen rendelkezésre álló 1200 korona oly módon használtassék föl, hogy egy kiküldendő szakgyeñ tanulmányozza a vetőmagtermesztést, aki ezen összeget mint utazási ösztöndíjat kapja, míg az általa a tanulmányutjáról irandó munka külön tiszteletdíjban részesíttessék.

Szemle.

(Kapitalizmus, szocializmus, agrarizmus. — Borértékesítés szervezése. — Aratómunkások bérmozgalma.)

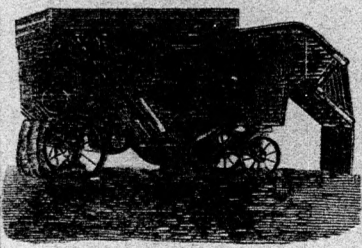
Matlekovics Sándor az egykori földmivéls-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteri államtitkár a minap cikket írt „Az Ujság“ című lapban a kapitalizmus, szocializmus és agrarizmus hatásáról és egymáshoz való viszonyáról közgazdasági fejlődésünkre. Matlekovics természetesen a kapitalizmust dicsőíti, mely individualisztikus hatásának köszönhető minden haladás. Igaz, hogy a kapitalisztikus rendszer az erősebb hatalmát érvényesíti a közgazdasági téren is, de Matlekovics szerint a kapitalizmus maga gondoskodik az eltiprott gyengébbek helyzetének javításáról, mint azt az Egyesült-Államok példája is tanúsítja, ahol nemcsak hogy a kapitalisták létesítenek milliós áldozataikkal humánus intézményeket, de általában a munkásnak sehol oly jó helyzete nincs, mint éppen ott. A kapitalizmus azonban a szocializmust is nagyra növeszti, mert az egyéni tőkék felhalmazása mellett a munkás szegény sorsát még kirívóbbá teszi. De a szocializmus mégsem lép föl a kapitalizmus ellen, mert hiszen a kapitalizmus decentralizálja az iparokat, melyeknek munkásai adják a szo-

cialisták hadseregét, melyvel az egyéni vállalkozás helyére a kollektív gazdálkodást akarják helyezni. Matlekovics szerint csak művelt és vagyonos nemzeteknél lehet a tőkének erre a szocialisztikus kezelésére áttérni. Nálunk nem. Azt hisszük máshol sem, de amíg máshol az ingó tőkét, nálunk az ingatlan tőkék szocializálását kívánják a szocialisták. Az ingatlan tőke és a szocializmus közötti szakadékot akarják az agráriusok az altruisztikus intézményekkel Matlekovics szerint hamis utakon át-hidalni, ez okból ostorozzák az agráriusok a tőke visszaéléseit. Matlekovics szerint a kapitalizmust a közgazdasági élet megzavarása nélkül megrendszabályozni nem lehet; nálunk a kapitalizmusra szükség van annál inkább, mert az agrár-szocializmus is a kapitalizmus erőteljesebb fejlődésével könnyebben szanálható, mivel nagyobb gyári és ipari tevékenységre nyújt módot. Szerinte tehát az agrarizmus nem megokolt áramlat nálunk, mert gyöngíti a tőke hatalmát, épp úgy, mint a szocializmus.

Köszönjük szépen a kitanítást, mely az agráriusokat a szocialistákkal egyenrangú nemzetrontókká avatja. De szerénytelenség nélkül állíthatjuk, hogy Matlekovics ur a kapitalizmus glorifikációjával éppen Magyarországon nagyon is hamis utakon jár. Más a kapitalizmus hatása és működése az Unióban és azokban a nagy külföldi államokban, melyek az ipari termelés centralisztikus óriási fejlődését koloniáik ellátására és ezzel a nemzeti munkának országaik határain kívül való értékesítésére és jövedelmeztesítésére képesek kihasználni és más nálunk, ahol a kapitalizmus által centralizált gyár-
ipar nemcsak hogy elvonja a mezőgazdasági magasabb kulturától a szükséges munkáskezeket, de az ottmaradónak sem képes a mezőgazdaságon kívül állandó keresetforrást biztosítani. Ezenkívül pedig a mindnagyobb mértékűvé váló ipari termelés a hazai szűkkörű fogyasztóra támaszkodva, ennek mindnyagobb mérvű kiszípolozására vezet. Ezzel szemben a földtőkének esőkkentése a nemzeti fejlődés helyes irányát gátolja, melynek első és főfeladata a mezőgazdasági ipar természetes fejlesztésével decentralizálva adni meg a munkásoknak a kellő keresetet, melyet ma jóformán csak aratás idején élveznek. És mit szólunk azokról az állami kedvezményekről és monopoliákról, melyekben az ingó tőke nálunk a mezőgazdaság rovására részesül! Mit arról a vámvédelemről, melyet a centralizált gyár-
ipar élvez a nemzeti kisipar rovására? Mit azokról a törvényekről, melyek hatása alatt a kapitalizmus nőtt, a gazda szegényedett, eladósodott, míg végül a vándorbotot volt kénytelen kezébe venni, hogy megélhetését biztosíthassa? Teljesen nyugodtak vagyunk, hogy jó uton járunk, amidőn éppen a kapitalizmus által ütött sebeket az agrártörvényhozással, a társadalmi szervezkedés kiterjesztésével, a gazdasági és szocialis boldogulás öntevékenységi intézményeivel óhajtjuk orvosolni. A rövid idő óta megkezdett ezirányú működésünk eredményei legalább is nekünk adnak igazat, nem pedig Matlekovics uréknak.

E hét a földmivélsügyi miniszteriumban az értékesítés szervezésének van szentelve. Ma van a komlóértékesítés, tegnap volt a bor-

**Kedvező feltételek!
Jutányos árak!**

Gyártelep:
Budapest, Váci-ut 19. sz.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat

ajánlja különlegességei gyanánt legújabb és legtökéletesebb szerkezetű

gőzcséplőkészleteit

(vas- és farámás cséplőkkel) a legmesszebbmenő, bármely tetszés szerinti jótállással.

Uradalmaknak saját költségén 2—4 heti próbacséplésre is szállít gépeket.

értékesítés kérdésében egy országos értekezlet. A bortermelők körében mind sürűbben felhangzó kívánságok folytán Tallián Béla földmivelésügyi miniszter az ország több kiváló bortermelőjét és nagykereskedőjét értekezletre hívta egybe az országos központi, minta pinczének és a magyar bortermelők országos szövetkezetének szélesebb alapon leendő újjászervezése céljából létesítendő új országos szövetkezet megalakítása érdekében.

Tallián Béla földmivelésügyi miniszter az értekezleten előadta, hogy az elpusztult szőlők felújítása immár annyira előrehaladt, sőt az ország több borvidékén már be is fejeztetett, hogy a kormány terve az, hogy a szőlőültetvények további terjedésének állami támogatását fokozatosan korlátozza s az ez uton jövőre felszabaduló hitelrészleteket inkább az okszerű borkezelés terjesztésére és a borértékesítés előmozdítására fordítja, hogy a költséges befektetésekkel létesített új szőlők jövedelmezősége biztosítható. E célból kívánatos volna egy nagyobb országos szövetkezet létesítése, melyet a pénzügyminiszter hozzájárulásával hajlandó lenne oly módon támogatni, hogy az alakítandó szövetkezetnél az állam szintén jegyezze üzletrészeket 4—5 év alatt fokozatosan, legfeljebb 200,000 korona erejéig. Kívánatosnak tartja a miniszter, hogy maguk az érdekeltek a siker biztosítása érdekében oly számmal és oly mértékben vegyenek részt a szövetkezetben, hogy az állam által e célra fordítható 200,000 koronának lehetőleg négyszereséig vagy ötszöröséig terjedő összeg erejéig jegyezzenek üzletrészeket. Hangsúlyozta a miniszter, hogy a tervezett szövetkezet támogatásával korántsem akar offenzív állást elfoglalni a borkereskedőkkel szemben; ellenkezőleg, leghelyesebbnek tartaná, ha a bortermelők és borkereskedők karöltve működésük közre a szövetkezet létesítése és céljának elérése érdekében, mert meggyőződése szerint az új szövetkezet a borkereskedők érdekeit is elő fogja mozdítani.

Előterjesztetvén az új szövetkezet alapszabálytervezetét, arról beható eszmecsere indult meg. A felszólaló termelők valamennyien örömmel üdvözölték az eszmét és egyhangulag hozzájárulásukat jelentették ki. Persze a borkereskedőknek nem kellett a tervezet, mert szövetkezetéről szól. Ők csak vidéki szövetkezeteket kívánnak, melyek jó bort állítsanak elő, a termelő tulajdonképpeni célját, az értékesítést, majd elvégezzék a borkereskedők a jövőben is. Már pedig mi abban a nézetben vagyunk, hogy éppen a borkereskedők által felhozott elriasztó példák a rajnavideki szövetkezetek bukásáról igazolják, hogy mi járunk a helyes uton és nem a kereskedők, midőn mi ellentétben a kereskedőkkel nemcsak helyi szövetkezeteket, hanem ezeknek központi értékesítő szövetkezetét is meg akarjuk alkotni, amely az értékesítést végezze és megmentse a vidéki szövetkezeteket a bukástól, melyet a Rajnavideken megfelelő központi szervezet hiányában, a kereskedők kényének kiszolgáltatva elkerülni nem tudtak.

A kereskedők okvetetlenkedése dacára az értekezlet az országos szövetkezet alakításának szükségét kimondotta, az alapszabálytervezetet általánosságban elfogadta s annak részletes

tárgyalására és végleges szövegezésére, valamint a szövetkezet megalakítására vonatkozó aláírási felhívás kibocsátására Wekerle Sándor elnökléte alatt szűkebbkörű bizottságot küldött ki.

A borértékesítés annyi ideig vajudó ügye tehát ezzel végre a megvalósulás stádiumába lépett.

A szocialisták serényen végzik aknamunkájukat a földmives nép körében. Ez év tavaszának véres eseményei ugylátszik nem tértették észre a lelketlen izgatásokat, mert mint az ország több részéből értesülünk, folytonos és erős nyugtalanság és mozgalom tapasztalható az arató munkások körében, akik között a budapesti központ kiküldöttjei titokban szítják a tüzet és akik egy általános aratósztrájkot akarnának szervezni. A budapesti központ állítólag már elkészült az aratómunkások bérigényeit kielégíteni hivatott követelések összeállításával, melyet most országszerte terjeszteni fognak, hogy ezen bérszabályzatot alul az aratómunkások ne szerződjenek. Ez a bérszabályzat az eddigi szokásos aratói munkadíjknál körülbelül 65%-kal magasabb és sokhelyütt a termés értékének majdnem 1/3-át teszi ki.

Senki sem mondhatja, hogy a munkások jogos igényei ellen küzdöttünk volna. De hogy a munkások jogos kívánsága legyen egy oly aratói munkabér, mely a birtokost egyenesen tönkretenné, azt talán senki sem fogja állítani. Nem különösen akkor, amidőn ezek a követelések kívülről jövő izgatás és félrevezetés folytán keletkeznek és egy sztrájk után óhajtanak érvényesülni. Fölhívjuk tehát a védekezésre nemcsak gazdáink figyelmét, akiknek még idejében módjuk van megfelelő gépek beszerzésével legalább némileg védekezni s az aratásra csak megbízható munkások felvételéről gondoskodni, hanem felhívjuk a kormány figyelmét is az indokolatlan és jogosulatlan izgatásokra, amelyeknek ha eredményük lenne, ugyancsak kiváncsian néznők, hogy kiből származna ki a kormány az annyira szükségesséne állított katonai követelmények számtalan millióit.

Sz. Z.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Gyógyfütermesztés.

VII.

☞ A ziliz és a mályvarózsa. Az egyfal-kások (monadelphia) osztályába s a sokporzó-sak (polyandria) rendjébe tartoznak. (Term. r.: Málvafélék, Malvaceae.) A sokféle válfaj közül mi csak a fentjelzett két féleséggel foglalkozunk. Bár az erdei mályva (*Malva sylvestris* L.) és a kereklevelű mályva (*Malva neglecta* Wallr.) szintén jelentékeny forgalmi cikket képeznek a kereskedelemben, ezek azonban mint vadon-termők ezuttal ismertetésünk tárgyát nem képezik.

Az orvosi ziliz. *Althaea officinalis* L. Szára merőleges, molyhos. Levelei nyelesek, gyengén ötkarélyuak, mindkét lapjukon bársonyosak. Virágai szártetűző, megnyuló fürtben fejlődnek; halvány rózsaszín- vagy lilaszínűek, nagyok. Terem

árkok szélén, nedves réteken, erdők szélén az egész országban. Csak az északi vármegyékben hiányzik.

Használata rendkívül kiterjedt. Virágai megszáritva *Flores Althaei* név alatt a gyógygyógyászatban, száritott levelei *Folia Althaei*, szára pedig megszárogatva a levelekkel együtt *Herba Althaei* név alatt használatnak ugyanott.

Legkeresettebb azonban száritott gyökere. *Radix Althaei*, mely különféleképp feldolgozva a gyógyszerészetben és a czukrászatban nyer alkalmazást.

A vadontermő ziliz sokkal satnyább és fejletlenebb a kultiválnál, ezért az főleg gyökérmelés szempontjából nem adna kielégítő árut. Ezért a zilizt már régóta mivelik kivált Nürnberg vidékén és sikerült is nekik kulturájukat ma már oda fejleszteni, hogy egy év alatt elég vastag gyökereket termelnek.

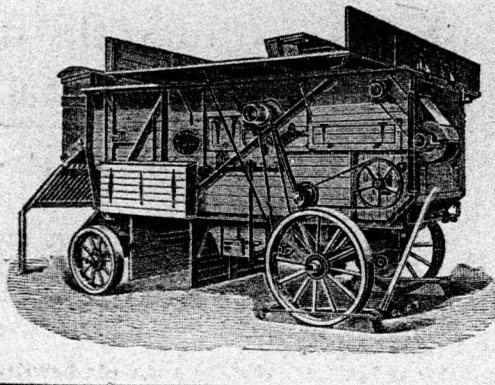
Mert a ziliz évelő növény lévén, ha nincs nagyon megfelelően kultiválva, csak két-három év alatt fejlődik oda, ahová a Nürnberg vidék kultúrája egy év alatt.

Nálunk a zilizt többnyire magról vetik. Ha azután augusztusra eléggé megerősödtek a palánták és a gyökerek lúdtollvastagságot elértek, akkor kiültetik azokat állandó helyére 50 cm. sortávolságra és a növényeknek egymástól 35—40 cm. távolságot adva. A következő évben szedik levelét és virágját s az ültetvényt megkapálják ahányszor annak szükségessége fennforog. A harmadik évben ugyanigy bántanak vele, csak hogy ősszel a töveket is kiássák, a gyökereket a földtől megtisztogatják, azután megkaparják, a vastagabbakat széthasogatják és mesterséges, vagyis fűthető száritókban megszárogatják.

Ez a közönséges mivélése a ziliznek s ily módon nyerhetünk magyar holdankint a második és harmadik évben 25—25 kg. száritott virágot, melynek értéke 80 fillérréval 40 korona; 300—300 kg. száritott levelet, melynek értéke 30 fillérréval 180 korona s végre 600 kg. száritott gyökereket, melynek értéke 600 korona. Összes bevétel tehát 820 korona, mely két évre oszlik meg, miután állandó helyére csak augusztusban került, tehát okvetlenül fel volt használva a föld más termény alá.

Sokkal behatóbb és hasznosabb azonban a termesztés Nürnberg vidékén, kivált *Almoshofban*, hol a következőleg járnak el.

Előre kell bocsátanom, hogy Nürnbergből Almoshof felé vezető országot mentén van Nürnberg városának *fekál-komposzt-telepe*. Nürnberg városának fekeálit zárt tartányokban ide hordják ki és nagy kiterjedésű kifalozott és csementtel burkolt gödrökben tőzeggel és egyéb felszívó anyagokkal kezelik. A környékbeli községek kertészete, ipari és gyógynövénytermelői tehát ily hatalmas trágyaforrás birtokában barmulatos produkciót képesek felmutatni. A zilizt nem is 50 cm. távoli sorokba ültetik, hanem egy méter távolságra. A ziliz — ugy a mályva is — ágas bogas hatalmas gyökérzete folytán az erős trágyázás iránt rendkívül háládatos. Nem kétlem, hogy hazánk egyes vidékein, hol több a csapadék, ugyanily módon lehetne zilizgyökereket termelni. Saját kísérleteim beigazolták ezt az állítást. A ziliz gyönyörűen fejlődött a kánikula beálltáig, ekkor azonban a nyolcz

Robey & Co. Ltd.-féle világhírű cséplőkészleteket

használt, de jótállás mellett kijavított cséplőkészleteket, „Plano Divisio” Jones-féle fűkaszáló, marokrakó, kéveköto aratógépeket és szénagyűjtőket

ajánlok jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett

Szücs Ödön, Budapest, VI., Nagymező-utca 66. sz.

hétig tartó rekkenő hőség és szárazság megakasztotta további fejlődésében s így kénytelen voltam még egy évig állandó helyén hagyni.

Az almoshófiak nem magról termelik a zilizt, hanem a gyökér kiszedésekor, ősszel összegyűjtik a gyökérzet koronájából előtörő földalatti hajtásokat, ezeket homokba elvermelik és tavasszal kiültetik.

A földet már ősszel elkészítik jó mély ásással a ziliz alá. A sorokat előre kijelölik, bakhátmagasságra felhúzzák s a sorokba mindjárt beleteregetik jó vastagon a fekátkomposztot. Kora tavasszal a dugványosarjakat 50 cm. távolságra egymástól elültetik. A bakhátak közeit mélyen felkapálják s — miután a sortávól egy méter — bevetik répával, vagy elültetik káposztával, salátával, vagy egyéb egyényári veteménynyel.

Hogy szebb gyökeret nyerjenek, levelet csak igen kivételesen szednek. De levélszedés mindig a gyökértermés mennyiségének és minőségének rovására történik. Ilyen kultúra mellett nemcsak több gyökeret tudnak termelni, hanem jobb minőséget is. Az almoshófi zilizgyökér fehéres mint a hó és megszáritva is sohasem rostos, hanem szalonnapuhaságu. Ára természetesen háromszorosa a közönségesnek.

Ami a ziliz-levelet vagy virág szárogatását illeti, erre különösebb megjegyzést nem tehetek. Lehet napon is szárogatni, nemcsak árnyékban. Sárga, vagy zsugorodott leveleket azonban nem szabad közéje szedni. A gyökérszárogatás már sokkal kényesebb feladat. A nyert gyökeret kemencékben, vagy aszalógépeken azonnal a tisztogatás és feldarabolás után lehető gyorsan meg kell szárogatni, mert a ködös és nedves őszi időjárás folytán hamar sárga foltokat kap a gyökér és ekkor értékéből sokat veszít. De nem ritkán végképpen elpenészedik és ekkor már semmire sem használható.

A mályvarózsa, fekete mályva vagy rózsás ziliz, *Althaea rosea* L. Minden színárnyalatában ismert kerti virág. A gyógyászatban, de kivált ipari célokra csupán a feketebe játszó sötétvörös virágú válfaja szerepel *Flores Malvae arborea* néven, ami alatt kehelylyel vagy anélkül szedett szárított virágját értjük.

Az almoshófi kultúra a mályvarózsnál is hasonlatos a ziliznél elmondott kultúrához, már ami a föld megmunkálását, trágyázását és a sortávolságot illeti.

Ugyancsak az egyméteres sortávolságnak s a növényeknek 50 cm. távolra való ültetésének betartása ajánlatos bármily kultúra alkalmazása esetében is, csak hogy természetes, hogy nem fogunk 10—15 métermázsza szárított virágot nyerni egy magyar holdról, hanem csak talán felét.

Bár a mályvarózsa is tenyészhető gyökérszárjokról vagy erősebb tövek szétosztása útján is, a szokásos termesztés mégis a magról való vetés. A kereskedelemben előforduló mag sokszor tartalmaz világosabb színárnyalatu mályvarózsa-féléket s még egy nagy hibája van, az, hogy kevés benne a duplavirágú mályvarózsa. Ezt csak szelekezió útján magunk termeszthetjük legcélszerűbben. A duplavirágú mályvatöveket ki kell jelölnünk s midőn már javában virágnak, száruk felső negyedét le

kell vágnunk, hogy tökéletesebb magot nyerjünk róla. A duplavirágú mályvatövekről származó mag után 30—50% duplavirágú egyedeket tenyészthetünk, mely szárítva sulyban legalább $\frac{1}{3}$ -dal többet nyom. Ezenfelül a sötét színe is sokat határoz, mert azt mindig jobban fizetik, mint az olyat, amely kissé tarkás.

A mag vetése tavasszal történik akár ágyásokba, ahonnan állandó helyére lesznek a palánták átültetve, akár pedig mindjárt sorokba a növény állandó helyére. Ez utóbbi esetben a földet őszi mély szántással, esetleg ásással elő kell készíteni; ilyenkor kell a talajt is jó bőven ellátni érett trágyával, melyet mindjárt alászántunk vagy takarunk. A kikelt növényeket kellőképpen meg kell ritkítani és annyiszor megkapálni, ahányszor csak szükséges.

Második évben a száraz kórókat kora tavasszal töben eltávolítjuk, azután megkapáljuk az ültetvényt. Most már erőteljes fejlődéssel indul meg annak tenyészete és az első virágok már május vége felé nyilni kezdenek. Ekkor már meg is kell kezdeni szedését, mely eltart október közepéig, miután a sarjuhajtások még mindig hoznak virágot.

A virágok szedését csak száraz időjárással teljesíthetjük. Harmattal vagy esővel szedni egyáltalában nem szabad, hanem be kell várni a teljes száradást. A virágokat vagy kehelylyel együtt szárogatjuk, vagy lefosztjuk kelyhéről; ez utóbbi igen nagy munka, de szárítani könnyebb s ára is magasabb, mint a kehelylyel szedett árunak. Szárogatni deszkázott padlásokon vagy szárító rámaikon, sőt ponyvákra a napon is lehet; csupán sávozott padlásokon azonban nem, mert a legkevesebb por és piszok meglátszik rajta.

A száraz virágot vastagabb rétegekbe kell összeöntögetni s azután rendes, magas garmadába forgathatjuk össze, hol gyenge utófermentáció megy keresztül, vagyis megereszkedik — s ez színének csak előnyére válik — szépen összeülepszik és nem törik. Csomagolni csak akkor szabad, amikor szállítani akarjuk, mert higroszkopikus tulajdonságánál fogva hamar vizet vonz magába a levegőből és ekkor penészt kap.

Ára rendkívül változó. Néha 100 koronán is alul száll, de viszont 400 koronára is emelkedik q.-kint. Ez a fosztott, kehelylyelküli áru értéke, mert a kehelylyel szedetté 10—20 koronával olcsóbb szokott lenni.

A mályvavirág több évig termeszthető ugyanazon a helyen, de ha azt látjuk, hogy akár a papmacska-hernyó, akár rozsdabetegség vagy levéltetvek nagyon lepik, ki kell állandó helyéről irtanunk és töveit sem szabad továbbtelepítésre felhasználnunk, hanem magvetés útján kell új mályvatelepet telepítenünk.

Ugy a ziliz, mint a mályvarózsa igen jól termelhető hazánkban és bár az előbbi a gyorsabb gyökérképződés szempontjából inkább hálás a csapadékban gazdag klíma iránt: termesztése mégis teljesen kifizeti magát.

Bajor József.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Dr. Hutyra Ferencz.

Sertésvész elleni kísérletek.

Mióta az országban a sertésvész fellépett, szakemberek és laikusok egyaránt azon fáradoznak, hogy e veszedelmes járvány ellen biztos szert találjanak fel. A kísérletezők egy részét a közérdek, de legtöbbit az anyagi érdek hajt a buvárkodásra.

A társadalom minden osztályából nap nap mellett újabb és újabb feltalálók jelentkeznek, akik mind azt hiszik, hogy végre megtalálták az évek óta keresett biztos szert.

Magam is számos feltalálót tudok, aki sertésvész elleni szerét biztosnak és csalahatatlannak tartja, a tapasztalat azonban az ellenkezőt bizonyította be.

Sajnos, de be kell vallani, hogy a folytonos kutatások dacára, *ezideig a sertésvész ellen semmiféle biztos szerrel nem rendelkeztünk*; ha egy-egy kísérlet kedvező eredménye után egyesek azt hiszik, hogy most már meg van az annyira keresett biztos szer, ismételt kísérletek rendszeren meghusitják a korai szép reményeket.

Hogy a sertésvész elleni szerek kipróbálására a földművelésügyi kormány mindenkinek módot és alkalmat nyújtson, Monoron kísérleti telepet létesített, ahol a feltalálók felügyelet alatt igyekeznek bemutatni szerük jó hatását.

Az utóbbi időben ugy a gazdasági, mint a napilapokban sokat foglalkoznak a monori kísérleti telepen sertésvész ellen végzett kísérletekkel. Ugy veszem azonban észre, hogy a lapokban megjelent közlemények csak egyoldalú információkon alapulnak.

Hogy a dolgot tisztábban lehessen látni, magam is kérdezősködtem a Monoron lefolyt s most folyó sertésvész elleni kísérletek eredménye felől. A gazdák és az érdekeltek közönség tájékoztatására szükségesnek tartom, amit ez ügyről megtudtam, közölni, nehogy egyeseket a nagyhangú újságcikkek félrevezessenek.

Ugy értesültem, hogy mostanában a lapokban sokat emlegetett *Simay-Hazslinszky-féle szerrel* a monori kísérleti telepen most negyedizben kísérleteznek. Mivel az első, második és harmadik kísérlet nem végződött a kísérletezők által kívánt jó eredménnyel, a feltalálók újabb kísérletre kértek és kaptak engedélyt.

Mivel az eddig megjelent újságcikkek csak a most folyó s még *be nem fejezett* negyedik kísérletről emlékeztek meg, kíváncsi voltam az előző kísérletek eredményére is.

Mint értesültem, az *előző kísérletek eredménye az, hogy a Simay-Hazslinszky-féle gyógyszerrel kezelt s befertőzött sertések közül az első kísérlet alkalmával 30%, a második kísérlet alkalmával 20%, a harmadik kísérlet alkalmával 90% pusztult el sertésvészben.*

Ez az eredmény, azt hiszem, nem valami kecsesítő s korai volt az öröm, mert ilyen kísérletek után alig lehet mondani, hogy a sertésvész elleni szer fel van találva.

A most folyó és még *be nem fejezett* negyedik kísérletről még időelőtti dolog volna

Graepel Hugó-féle szabadalmazott törekrosta

Graepel Hugó-féle szabad. gabona- és lóhercesplögépek 2 dobbal.

Malomberendezések. Olajmalmok. Konkolyválasztógépek és rostalemezek kaphatók:

Graepel Hugónál, gép- és rostalemez-gyár, malomépitészet

Budapest, V., Váci-ut 40—46.

Eddig több mint 750 törekrosta eladatott.

GÜGY.

rencz.

Értelek.

vész fellépett,
azon fára-
y ellen biztos
k egy részét
egi érdek hajt

vából nap nap
jelentkeznek,
e megtalálták

ót tudok, aki
és csalahat-
ban az ellen-

hogy a foly-
a sertésvész
rendelkezünk;
edménye után
már meg van
smételt kísér-
rai szép remé-

erek kiprobá-
y mindenkinek
oron kísérleti
ök felügyelet
ük jó hatását
zdasági, mint
ak a monori
végzett kísér-
ésre, hogy a
csak egyoldalu

an lehessen
a Monoron
elleni kísérle-
s az érdekelt
resnek tartom,
zólni, nehogy
ezikkek félre-

tanában a la-
y-Hazslinszky-
telepen most
az első, má-
a végződött a
edménnyel, a
ek és kaptak

ujságcikkek
fejezett negye-
íváncsi voltam
is.

kísérletek ered-
zky-féle gyógy-
közül az első
ásodik kísérlet
értel alkalmá-

n, nem valami
n, mert ilyen
ndani, hogy a
lálva.

nem fejezett
ti dolog volna

posta

dobbal.

asztó-

lemez-

ítészet

eladatott.

véleményt mondani; egyébként a gyógykezelt állatoknak sertésvésszel szemben az ellenálló képessége csakis a nyilvánvaló befertőzés után válik bizonyossá.

Ezeket tartottam szükségesnek az érdekelt körök tájékoztatására közölni, nehogy egyoldalu ismertetések által félrevezetessenek.

Egyébként úgy tudom, hogy a sertésvész ellen több helyen folynak rendszeres kísérletek, melyekről, mint be nem fejezett dolgokról ez idő szerint nem volna helyes szólni, míg a kísérletek be nem fejeztettek.

Végül szükségesnek tartom megjegyezni, miszerint meg vagyok róla győződve, hogy a földmivelésügyi kormány, amely minden rendelkezésre álló eszközzel az állategészségügy fejlesztésére törekszik, egy biztos sertésvész elleni szer feltalálása esetén maga hívná fel ezen kiváló jelentőséggel bíró feltalálásra az érdekelt közönség figyelmét.

Míg ez meg nem történik, kételkedve kell fogadni minden biztos hatásának hirdett titkos összetételű szert, melyeket egyébként miniszteri engedély nélkül árusítani szigorúan tilos.

F. L.

A cikkíró ur tájékoztató közleményére mi válaszolni valóm sem volna, ha véletlenségből nem jelezte volna a *Simay-Hazslinszky* gyógyszeréről megjelent eddigi cikkeket együttesen reklámközleményeknek, amelyek közé természetesen a „Köztelek”-ben eddig megjelent 3 közlemény is számítandó. Mivel azonban a „Vegyesek” rovatban megjelent e közleményeket én irtam, mint a „Köztelek” segédszerkesztője, immár erkölcsi kötelességem akár a reklám, akár a felületesség vádjá ellen azon melegeben védekezni.

Miután lapunk összeköttetésben áll az állami állategészségügyi körökkel, az állatorvosi akadémia legjelesebb tanárai és maga t. cikkíró is nagyrabecsült munkatársunk, távol áll tőlünk annak még csak gondolata is, hogy az állategészségügyi hatóságok reputációját érintsük, aminthogy ezt mind a három közleményünkben gondosan elkerültük. Vannak azonban esetek, amidőn egy újságíró nem térhet ki az igazság elől és ilyen volt a jelen eset is.

Az egészbe ugyanis úgy kerültem, mint Pilátus a Credóba. A „Köztelek” 34. számának „Vegyes” rovatába átvettem a „Hazánk”-ból egy rendkívül érdekes közleményt, mely a *Simay-Hazslinszky*-féle gyógyszerrel *Monoron* folyamatban lévő sertésvész elleni gyógykísérletezés addigi eredményeit ismerteti. Kivonatossan közöltem azt azon megjegyzéssel, hogy őszintén kívánjuk e kísérletezés kedvező sikerét és ezzel valahára egy hatásos gyógyszer föltalálását. De mert nagyon sok ilyen reklamizált csalahatatlannal győződve bizonyult immár humbugnak, kívánjuk, hogy az állategészségügyi szakértők felügyelete alá helyeztessék a kísérletezés és csak ha az állatorvosi akadémia kedvezően nyilatkozott e gyógyszeréről, fogjuk azt a gazdaközönség figyelmébe ajánlani, addig pedig óva intünk mindenkit e szer időelőtti beszerzésétől. (Akkor t. i. még nem tudtam, hogy a kísérletezés állami telepen és ellenőrzés mellett történik.)

Pár napra rá fölkeresett *Egan* Lajos ur, s eladta, hogy úgy ő, mint a „Hazánk” köz-

leményének megírója, valamint a gyógyszer föltalálói nagyon sértve érzik magukat közleményem által és felkérte a szerkesztőséget, küldené ki egyik tagját *Monorra*, a kísérlet eredményéről meggyőződést szerzendő. Engem, mint gazdát mód nélkül érdekelt a kísérlet és ezért május 4-én délután *Egan* és *Hazslinszky* urak kíséretében, *Monorra* utaztam. A kísérleti telepen ekkor az etetést *Tátray* állategészségügyi felügyelő ur, egy külön e kísérlet ellenőrzésére kirendelt állami állatorvos és a helyi állatorvos urak ellenőrizték. Kérdéseimre *Tátray* ur minden fölvilágosítást megtagadott és így csak azt konstatáltam, hogy a kísérletezés a legszigorubb állami felügyelet alatt történik, hogy a kísérlet 14. napján az orvosságos takarmánnyal etetett állatok mind megvoltak, jó étvágygal ettek és csak egy darab látszott betegnek; ellenben a kontroll állatok közül 7 drb elhullott, a megmaradt háromból egy betegnek látszott, a többi is immel-ámmal evett; hogy a hullákat az elhullás okának kiderítésére végett beküldötték az állatorvosi akadémiahoz és végül hogy *Tátray* ur rendelkezése az orvosságos és kontroll állatok jelenlétében aklot cseréltek. E tényállást ridegen, minden következtetés nélkül közöltem a „Köztelek” 36. számában azon megjegyzéssel, hogy az akolcsere amidőn t. i. a gyógykezelt állatok föltétlenül fertőzött akolba hajtattak át, fogja bizonyítani az orvosság hatását.

Május 18-án *Hazslinszky* és *Egan* urak ismételt meghívására újból *Monorra* utazván, konstatáltam, hogy a gyógykezelt 10 db süldő mind egészséges volt, az egy db beteg időközben kigyógyult, valamennyi nagy étvágygal evett és a 14 nap lefolyása alatt gyönyörűen fejlődött. A három kontroll-malacz közül egy elhullott, a megmaradt kettő egészséges volt és jó étvágygal evett. E tényállást lapunk 40-ik számának „Vegyesek” rovatában közöltem azon megjegyzéssel, hogy meggyőződésem szerint a gyógyszer teljesen bevált és így itt az ideje, hogy az közforgalomba bocsáttassék, mert a gazdaközönségnek sürős szüksége van egy hatályos orvosságra és nem várhatja be a további tudományos kísérletezések eredményét. *Ez tiszta szinzigazság és nem reklám!*

Ezzel azt hiszem teljesen elhárítottam a reklám, de nem a fölületesség vádját, mely *Fokányi* ur fölvilágosító soraiban bent foglaltatik. Előadja ugyanis, hogy már két és fél év óta folyik *Simay* és *Hazslinszky* gyógyszerével a kísérletezés, ez idő alatt 4 kísérlet történt és az előző 3 kísérlet alatt 20, 30 és 90% hullott el a gyógykezelt állatokból. No hát erre is megfelelek.

E korábbi kísérletezésekről és azok eredményeiről nekem is tudomásom volt, csakhogy a gyógyszerfeltalálók előadásából. Nincs okom ugyan ez urak szavahihetőségében kételkedni, de mert magam nem láttam, egyoldalu információ alapján nem tartottam helyesnek e korábbi kísérletekről megemlékezni. Most már provokálva vagyok ez urak adatainak közlésére, *Fokányi* urnak módjában áll azokat a hivatalos adatokból ellenőrizni és helyesíteni.

Az első kísérlet természetes fertőzés útján történt. Elhullott a 10 drb gyógykezelésből 2 drb, a kontroll-sertések közül 7 drb. A gyógyszer alkalmazásával tehát 70% mentetett meg azon sertésből, amely a nem gyógykezeltből tényleg elhullott.

A másik kísérlet sertésvésszel mérgezett hus etetése útján történt; elbullott a gyógykezeltből 3 drb, a kontroll-malaczokból 6 drb. Megmentetett tehát az orvosság alkalmazásával 50%.

A harmadik kísérletezés volt a legnagyobb arányú, amely alkalommal körülbelül 70—80 drb malacz, erős virulens baktériumtenyészet fölvetésével fertőztetett. E fertőzés után 36 órára a sertések legnagyobb része toxicus mérgezés tünetei között elhullott, (*Hazslinszky* előadása), tehát a mesterséges mérgezéssel szemben a kérdéses gyógyszer hatálytalan volt.

A negyedik, jelenlegi kísérletezés alkalomával a fertőzés ismét természetes uton (maga az akol telítve van fertőző anyaggal) történt. Elhullott a gyógykezelt állatokból 28 nap alatt 0, a kontroll-malaczokból 80%. A megmentési eredmény 100%. Ez utolsó kísérlet tudományos szempontból nem befejezett dolog, de gyakorlati szempontból annak tekinthető.

A gyakorlati gazdára nézve csak az 1-ső és 4-ik kísérlet bírhat jelentőséggel, mert az életben nem szokás mérgezett hussal és mesterséges baktérium-kulturával fertőzni, hanem az a fertőzött akol vagy beteg sertés váladékával, szóval természetes uton történik. Itt azonban a fertőzés a lehető legerélyesebb volt a fertőző-anyaggal szaturált akolról, mert hiszen a kontroll-malaczokból az első 14 napon 70% elhullott. A gyógykezeléssel az első esetben megmentetett 70, a negyedikben 100, a kettő átlagban tehát 85%. Ez pedig ugyancsak szép eredmény. Ha a sertésvészben évente elhulló sertésekből nem 85, hanem csak 50%-ot bírnánk megmenteni, már ezzel is milliókat lehetne megmenteni a magyar mezőgazdaságnak.

Az előző kísérletezésekről nekem tehát tudomásom volt és azokat nagyon is számításhoz vettem ítéletem megalkotásánál. Azt hiszem, hogy ezzel, mint egyszerű gazda, a fölületesség vádját is elhárítottam magamról.

E gyógyszer tehát nem tökéletes, és úgy látszik inkább a sertéspestis, mint a vész ellen hatályos. Valóságos értékének megállapítása még bizonyára számos tudományos kísérletezést teszen szükségessé, és nagyon is értem az állategészségügyi szakkörök meggondoltságát, mely nem akarja a gyógyszert forgalomba hozni mindaddig, míg annak valódi értékéről teljes meggyőződést nem szereznek.

Én azonban a gyakorlati gazda szempontjából nézem a dolgot. A kérdéses gyógyszer teljesen ártalmatlan, gyógyító hatás a természetes fertőzés esetében bebizonyult, és így semmi ok sincs arra, hogy annak alkalmazása, természetesen állatorvosi felügyelet alatt, a gyakorlatban is engedélyeztessék. Mert a szegény ember malacza folyvást pusztul, és nem várja be a tudományos kísérletezések eredményeit.

Matlaszkovszki Tádé.

LÓTENYÉSZTÉS.

Az állami ménék létszáma.

A földmivelésügyi m. kir. miniszterium kiadta az 1904. évben az állami ménekkel létesített fedezett állomások, továbbá az egyes tenyésztők által kibérelt állami ménék, valamint

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udvari magkereskedése
Budapesten, Rottenbiller-utca 33. szám.

Ajánl muharmagot, paprikakölest, pohánkát, mustármagot, tengeri féléből: alcsuthit, székelyt, Pignolettot, Cinquantinot és egyéb gazdasági magvakat, továbbá impregnált takarmányrépamagot, mint: mammuthot, oberndorfit, eckendorfit, olajbogyóalakut és raffiaháncsot.

csak négy
omáson és
-át képezik,
gyban 2°/_o,
3325 méne
rülbelül a
telivér 9°/_o,
félvér 12°/_o,
ai 5°/_o és

meritve az
aló ellátása
400 köz-
miatt ki-
il magán-
körülbelül
méréskelt
nyelkek mint
tt állanak,
a felügyelet
ásában már

Oldal.

877
878
879
880
881
882
883
885
886

trák keres-
atató előzé-
si „Zentral-
úsaustriai”
ég február-
trák dele-
t, hadsereg
ak Ausztria
osztása és
ztés szerint
megosztása
tési kvóta
mezőgazda-
onló kvóta
mezőgazda-
ában, mert
asága alá-
ji szükség-
en Magyar-
trák ipari és
szokatlan
e a kvóta
en Magyar-

országnak engedi át a mezőgazdasági termékek túlnyomó részének szállítását. E jóakarattal annyira megható, hogy szinte keresnünk kell mögötte vagy alatta a lólábat. És ez elő is bukkan az előterjesztés azon végkövetkeztetésében, hogy mindkét birodalmi félnek (ők így írják), amely téren nem birnak a kellő termelési képességgel, bele kell nyugodnia a szállítások elvonásába és ezért semminemű kárpótlásban nem részesülhet. Vagyis magyarul: a tehetetlen magyar ipar mondjon le szállítási kvóta arányáról az osztrák ipar, az osztrák mezőgazdaság pedig a magyar mezőgazdaság javára.

E javaslat tehát lényegében fölhívó a keringőre, amelyben az osztrák ipar fölajánlja szövetkezését a magyar mezőgazdaságnak, a magyar ipar és az osztrák mezőgazdaság elnyomására. Valóban megható ösztönös! Az osztrák agráriusok persze tombolnak e javaslat fölötti haragjukban, mi pedig undorral vegyest boszankodással fordulunk el attól. Undort kell bennünk, hogy ily czélokra bennünket megnyerhetőnek tartanak és boszankodást, hogy rólunk ekkora ostobaságot föltételeznek. Mert miről van szó? Arról, hogy az osztrák mezőgazdaságot megfosszuk a közvetlen átadás révén legkedvezőbb terményértékesítési forrásul kínálkozó katonai szállításoktól és ezzel kényszerítsük a szegény osztrák gazdát, hogy csekély gabonafölöslegét közvetlen aratás után, a kereskedők diktálta nyomott árakon bocsássa forgalomba. Mi pedig az így lestróftolt árakon fedezzük az osztrák részek hadseregének szükségletét, amelyet természetesen az osztrák kereskedők szállítanak és így még a hadsereg ellátásából eredő árnyereséget is azok raknak zsebre. E szerfölött kétes értékű ellenszolgáltatásért azonban adjuk föl a magyar ipar érdekeit és ugyszólván semmiért mesterségesen gátoljuk annak jövődöbéli fejlesztését.

Hát mi ilyen keringőzésre kaphatók nem vagyunk. Követeljük a kvóta szerinti arányt a közös hadsereg szükségleteinek úgy ipari, mint mezőgazdasági termékekkel való ellátásában. Ha ma egynemű magyar iparág nem képes a hadsereg szükségleteit kvóta arányában előállítani és szállítani, de az elvileg annak határozott mennyiségben biztosítottak, majd csak akad vállalkozó e jövedelmező ipartelemek létesítésére. Mi pedig beérjük a mezőgazdasági termények kvóta arányban szállításával, mert hiszen a magyar mezőgazdaság és kereskedelem valóságos hasznát csak a közvetlen helyszíni átadásból remélhet. Az osztrák gazdaközönség érdekeit és ezzel a terményárak tetszés szerinti szabályozását az osztrák kereskedelemnek kiszolgáltatni hajlandók pedig egyáltalában nem vagyunk.

Szövetkezeti jutalomdíjak. Károlyi Sándor gróf, a Magyar Gazdaszövetség imént nyugalomba vonult elnöke s örökösen megválasztott tiszteletbeli elnöke, három évvel ezelőtt alapítványt tett le a Szövetségnek, melynek kamataiból a szövetkezeti téren érdemeket szerzett buzgó munkásokat tüntet ki évről-évre a gazdaszövetség közgyűlése. Az idén a május 20-án tartott közgyűlésen a jutalomdíjakat következő szövetkezeti férfiaknak ítélte oda a kiküldött bizottság: 100—100 koronás jutalomdíjakat ítélte oda a közgyűlés

Biringer János bánkeszi plébánosnak, az ottani fogyasztási szövetkezet elnökének, **Pacalay Zoltán** joghallgatónak, akinek buzgólkodása révén Nógrád vármegyében 15 szövetkezet jött létre, **Czinka Dezső**nek, a bezneyi fogyasztási szövetkezet igazgatójának, **Lupták István** mezőkövesdi tanítónak s **Babics József** a somogyberenczei fogyasztási szövetkezet alapítója és vezetőjének. **Pap János** lovasberényi tanító a **Hangya** jutalomdíját kapta. Diszoklevelet ítélte oda a szövetségi közgyűlés **Sztankó Ferenc**nek, **Kurth Istvánnak**, **László Gyulának**, **Cserenyák Jánosnak**, **Simonffy Istvánnak** és **Péterfy Tamásnak**. Utoljára hagytuk a sorrendben Péterfyt, a kiváló székely mesemondót, kinek számos elbeszélő és regénykötete fekszik már a magyar olvasó közönség asztalán. Péterfy sokoldalú szépirodalmi működése mellett a „Köztelek”-nek is tevékeny belső dolgozó társa és ezen a téren nem fűzhetünk kommentárt a szövetkezeti irodalom terén elért ezen újabb sikeréhez.

Helyesbítés. Lapunk 40. számában, az állattenyésztési rovatban közöltük a budapesti XXI. tenyészállatvásáron első díjat nyert állatok tenyészeteinek ismertetését. Wertheimstein Alfréd ur mangolicza tenyésztésének leírásánál tévedésből az iratott, hogy erős versenytársakkal, a **Kornstein** testvérek stb. tenyészétével kellett megküzdenie, holott a **Kornstein** testvérek sertésai versenyen kívül voltak kiállítva és így ez országos hírű tenyészet nem is lehetett a legyőzöttek között.

Ugyan e szám **Vegyések** rovatában „Sertésvesz gyógyítása” czim alatt megjelent közleményben **Hazslinszky Frigyes** állatorvos jelöltette meg az új orvosság egyik felalálójául, holott annak készítője **Hazslinszky Károly** gyógyszerész Budapesten.

Térfigyelés. A **Gazdák Biztosító Szövetkezte** újabb térfigyelésének híre érkezik Szegedről. A város tanácsa ugyanis zárt ajánlati versenytárgyalást tűzött ki a körülbelül 2 millió értékű ingatlanainak tűzárbiztosítása ügyében és kétszeri árlejtés után a tanács 23 szavazattal 16 ellenében, tehát 7 szavazattöbbséggel elhatározta, hogy a kartellben levő társaságok megbizottjaként szereplő „**Adria**” biztosító társaság ajánlatával szemben a „**Gazdák Biztosító Szövetkezte**”-nek ajánlatát fogadja el, amely már alapjában véve 165 koronával évenként olcsóbb díjjal biztosít és ezen kívül alapszállítási értelmében még díjvisszatérítést is adhat.

Állattenyésztési jutalomdíj-kiosztások. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye gazdasági egyesülete a földmívelésügyi miniszter támogatásával f. évi május hó 29-én Kunszentmiklóson, június hó 5-én Monoron, 12-én Kiskörösön, 19-én Tahitófaluban és 26-án Pilisvörösváron **szarvasmarhatenyésztési jutalomdíj-kiosztást** rendez. Ezzel egyidejűleg fognak megtartatni Kunszentmiklóson, Monoron és Kiskörösön a **lőtenyésztési jutalomdíj-osztásokat**. A közelebbi adatok úgy a nevezett gazdasági egyesület, mint a vármegyei lőtenyész-bizottságy által közzétett hirdetések és falragaszok útján közöltettek az érdekeltekkel.

Tejszín szállítására engedélyezett díj-kedvezmény. A szabadkai vajtermelő központi szövetkezet czimére Kula, Parabut, Bács-Martonos, Bács-Földvár és Zsalya állomásokon

express- vagy gyorsárúként feladásra kerülő tejszín-küldemények, illetve ezen állomásokra visszazárlítandó üres tejszines edények után a m. kir. államvasutak igazgatósága közvetlen a rendes viteldíjnál sokkal olcsóbb díjtételeket engedélyezett május 1-től való érvényességgel rovatolás útján.

Az amerikai hus-tröszt és a tenyésztők harcza. A Wyoming, Colorado, Montana, Kansas, Nebraska és Dakota államok farmerjeinek ezrei az utolsó tíz évben rendkívül sokat károsodtak azáltal, hogy az állatárakat mindenkor a kereskedők ringje állapította meg, tekintet nélkül a kereslet és kínálat közötti helyes arányra. Az **Ottorney General Knox** által az egyesült „huströszt” ellen a múlt évben meg-ejtett vizsgálat bebizonyította, hogy emez egyesülés határozatait az Egyesült-Államok egész területén irányadóok voltak. Beigazolódott az is, hogy a ring főtagjai nagyobb állatállományokat vásároltak, hogy elegendő mennyiséggel bírjanak a piac elárasztására, vagy az onnan való visszatartásra, hogy ezáltal az árak csökkenését vagy emelkedését tetszésük szerinti irányíthassák. Ezzel szemben az Egyesült-Államok állattenyésztői egyesültek és 5 millió dollár (25 millió korona) alaptőkével a nagyobb piacokon saját vágóhidakat és áruaktárákat szándékoznak berendezni. Az állattenyésztők reménylik, hogy eme vállalkozásuk sikerrel fog jární. Nem valószínű ugyan, hogy a tenyésztők a hus olcsóbban adják, mint a tröszt, hanem ezzel szemben az egyes tenyésztők megfelelőbb arányban részesednek a nyereségből, melyet a ring eddig legnagyobb részben bezsebelt. A küzdelem mindenesetre elkecseregett lesz, mert a „hus-tröszt”-nek eddig az volt az eljárása, hogy az árakat mindaddig lejjebb szállította, míg egyedül maradt e téren. Kétségtelen, hogy most is ezt az eljárást fogja az állattenyésztőkkel szemben követni és így a kérdés csak az, hogy ez utóbbiak képesek-e ezen alapon a küzdelmet a végleteleg kitarítani.

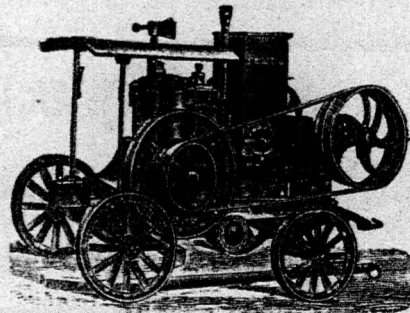
A német husszemle-törvény újabb határozatai. A hus- és zsiradékfélék bevitelére nézve a német birodalmi kanczellár az alábbi határozományokat rendelte el: intézkedik a **denaturálásra alkalmas szerek** megválasztásáról oly esetekben, melyekben egyenlőten minőségű zsiradék-küldemények a vegyi vizsgálat alapján kifogásoltak; a **csontolaj** és **pataszir** ezentúl a vizsgálat alól felmentetnek; ugyanez a határozat nyer alkalmazást az emberi élvezetre alkalmatlan **félig friss és beszótt bőrökre** is; **zsiradékpróbak** és **minták** az eddigi 1 kg. helyett 2 kg. súlyig felmentetnek a vizsgálat alól; **beleknél**, amelyeket eddig rothadás következtében rendszerint visszautasítottak, az új határozat értelmében a rendőregészségügyi eljárás elmarad; végül ha az állatorvosi vizsgálat az elkészített husnemű küldeményekben egyes részeket kifogásol, akkor a vegyi vizsgálat csakis ezen részekre eszközöltek, valamint az illetékek is csak ez után fizetendők.

Gyümölcsfeldolgozás. Gyümölcsstermesztésünk iránt **Tallian** földmívelésügyi miniszter nem csekélyebb érdeklődéssel viseltetik, mint nagynevű elődje. Gyümölcsstermesztőink ezért nem tudják a külföldiekkel a versenyt felvenni, mert a gyümölcsfeldolgozáshoz szükséges új rendszerű gépek csak kis mérvben vannak még nálunk elterjedve. Már Darányi minisztersége idején sok ily gép osztatott ki gazdák és községek között, most pedig újabb Tallian

Oberurseli Mótorgyár Részvénytársaság, Oberursel

MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

Iroda és raktár: Bécs, VII., Lindengasse 33.

LEGOLCSÓBB
HAJTÓERŐ

a „GNOM” BENZIN-PETROLIN-MOTOR.

3000-nél több üzembn. Könnyen kezelhető. Villanyos gyújtással. Oki. gépész felesleges.

KÖLTSÉGVETÉS, TERVEK ÉS EGYÉB FELVILÁGOSÍTÁS INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

„Gnom” mótör-mozgony.

Magyar levelezés.

Magyar levelezés.

miniszter 20 drb aszaló-kemenczét, 22 darab szeszfőző-üstöt s a hulladékmalma feldolgozásához 12 drb ezider-malmot és Mabile-féle sajtót engedélyezett községek részére. Így fokról-fokra haladva a sok stájer és amerikai terméket saját jó készítményeinkkel ki fogjuk szorítani.

A tőzeg, tőzegalom és tőzegporladéokra fennállott vasuti díjkedvezmény kiterjesztése. A m. kir. államvasutak vonalain a nem sajtolt tőzeg, tőzegalom és tőzegporladék, ha ezen küldemények Budapest nyugoti pályaudvar, Józsefváros vagy a dunaparti teherpályaudvaron adattak fel, darabárúként való szállítás mellett a rendes viteldíjjal szemben 25-40%-os mérséklésben részesültek. A m. kir. államvasutak igazgatósága f. é. május hó 15-ikétől való érvényességgel ezen díjkedvezményt akként módosította, hogy szóban levő küldemények vonalainak bármely állomásán történendő feladása esetében is a fent közölt díjkedvezmény alkalmazása mellett számíttassanak.

Uj könyvek.

Igaz mesék. Elbeszélések. Irta *Bársony István*. Ára kötve 1 korona.

Deák Ferencz második fölirati beszéde. Ára 30 fillér.

Az agra kincse. Egy Sherlock Holmes- eset. Irta *Doyle Conan*. Ára 60 fillér.

A nagy per, mely ezer éve folyik s még sincs vége. Irta *Eötvös Károly*. A három kötet ára füzve 12 korona, kötve 18 korona.

A nazarénusok. Irta *Eötvös Károly*. Ára 4 korona. Kötve 6 korona.

Bizáncz. Szinmű. Irta *Herczeg Ferencz*. Ára 2 korona 50 fillér. Kötve 4 korona 50 fillér.

Kéz kezet mos. Vigjáték. Irta *Herczeg Ferencz*. Ára 2 korona 50 fillér. Kötve 4 korona 50 fillér.

Joyzelle. Szinjáték. Irta *Maeterlinck*. Ára 30 fillér.

Katóka kegyelmes asszony. Szinjáték. Irta *Malonyay Dezső*. Ára 2 korona 50 fillér.

Mindezek a könyvek kaphatók a „Patria” r.-t. könyvkereskedésében, Budapesten (Köztelek) a pénz előzetes beküldése, (mely esetben 20 fillér postadíjra csatolandó) vagy utánvét mellett.

Nyilttér.

1903. évi forgalom: 26000 zsák

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét

a budapesti gyapju-aukeziókra

melyek első sorozata f. évi július hó 6., 7., és 8-án tartatik meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapju-árverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindenemü felvilágosítással szolgál:

**GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT
HELLER M. s TÁRSA
BUDAPEST,**

V., Erzsébet-tér 13.

Szuperfoszfátot

Stassfurti kainitot

szavatolt 12,4% tiszta káll-23-24% kónsavaskáli tartalommal

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káll-74-76% kónsavaskáli tartalommal

Kovasavas-kálit

(dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb műtrágyaféléket azonkívül

Rézgáliczot

(98-99%) elismert kítűnő minőségben legolcsóbban szállít a

“HUNGÁRIA”

MŰTRÁGYA, KÉNSAV ÉS VÉNYI IPAR RÉSZV.-TÁRSASÁG
BUDAPEST, V., FURDO-UTCZA 8. SZ.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.

(Guttmann és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Napijelentés a gabonafüzletről.

1904. május 27.

A vetések állásáról beérkező kedvezőtlen hírek hatása alatt az üzlet irányzata általánosan nagyon szilárd.

Készlemben a malmok jó vételkedve és élénk kínálat mellett elkelt mintegy 37000 métermaza 25 fillérig magasabb áron.

Rozs ugyancsak szilárd irányzatot követ és azonnal szállítva, helyben, valamint helybeli egyenértékre 6.60-6.75 koronáig jegyez.

Takarmányárpa kellemesebb hangulatnál, helyben, valamint helybeli egyenértékre, gyárosoknál 5.60-5.85, erőteljes szemű áru szeszégetőknél 6-6.20 koronáig jegyez azonnal szállítva.

Zab változatlan és minőség szerint, helyben 5.45-5.85 koronáig volt értékesíthető.

Tengeri szilárd, azonnali szállítás mellett, helyben és helybeli egyenértékre, 5.15-5.25 koronáig talál vevőre.

A ma délelőtti tőzsdén a következő készáru-kötések jegyeztettek hivatalosan:

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 79.3 k. 9 K. 37.5 f., 1100 mm. 80.5 k. 9 K., 100 mm. 80 k. 9 K. 30 f., 400 mm. 80 k. 9 K. 22.5 f., 1000 mm. 79.5 k. 9 K. 12.5 f., 100 mm. 79 k. 9 K. 05 f., 300 mm. 78.5 k. 9 K. 25 f.

Fejérmegyei: 500 mm. 76.8 k. 8 K. 95 f., Pestmegyevidéki: 1000 mm. 79.5 k. 9 K. 25 f., 1000 mm. 79 k. 9 K. 25 f., 500 mm. 79.2 k. 9 K. 15 f., 100 mm. 78.5 k. 9 K., 800 mm. 78 k. 9 K. 02.5 f.

Tolnai: 500 mm. 74 k. 8 K. 50 f., Bácskai: 500 mm. 78 k. 9 K. 20 f., Zsályai: 2000 mm. 76.2 k. 8 K. 90 f.

Dunai: 2200 mm. 75.5 k. 8 K. 85 f., 700 mm. 77.2 k. 8 K. 85 f.

Boszniai: 1300 mm. 75 k. 8 K. 65 f., Szerb: 3100 mm. 74.5 k. 8 K. 40 f., 3500 mm. 76 k. 7 K. 80 f., 4500 mm. 75.3 k. 7 K. 75 f., 3500 mm. 76 k. 7 K. 65 f.

Raktáraru: 1000 mm. 78 k. 8 K. 95 f., 2000 mm. 76.7 k. 8 K. 82.5 f., 1000 mm. 76.3 k. 8 K. 80 f., 3000 mm. 79 k. 8 K. 90 f., 640 mm. 74.5 k. 8 K. 60 f.

Rozs: 800 mm. 6 K. 62.5 f., 200 mm. 6 K. 65 f., 500 mm. 6 K. 60 f., 200 mm. 6 K. 60 f., 150 mm. 6 K. 62.5 f. kpt.

Árpa: 100 mm. 6 K. 22.5 f. kpt., Zab: 150 mm. 6 K., 100 mm. 5 K. 77.5 f., 100 mm. 5 K. 70 f. kpt.

Tengeri: 2000 mm. 5 K. 8 f., 1000 mm. 5 K. 28 f. kpt.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mesteri utca, 1904. május hó 27-én. A székesfővárosi vásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községek 37 szekér rét széna, 15 szekér muhar, 18 szekér zsupszalma, 17 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — tengeriszár, 8 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbüköny, köles, stb.), 400 zsák szecska.

A forgalom élénk.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 500-660, muhar 640-700, zsupszalma, 260-300, alomszalma 200-220, takarmányszalma —, 100 kéve tengeriszár —, egyéb takarmány 480-480, zabosbüköny 500-500, lóhere —, luczerna 540-600, köles —, sarju —, szalmaszecska 360-360. Összes kocsiszám 151. Összes súly 191,200 kg.

Szeszfuzlet.

Változatlan szilárd irányzat és magasabb kontingens nyersszeszarak folytán a szeszüzletben e héten élénk fedezési vételkedv uralkodott és egyesült szeszfinomítóktól finomított szesz adózva 151.50-152, adózatlanul 52.50-53 K., élesztőszesz adózva 151.50-152.50, adózatlanul 52.50-53 K. kelt el nagyban és 2-3 K. drágábban kicsinyben.

Denaturált szesz nagyban 44 K. hordóval és 40 K. hordó nélkül. Galicziából tartányárut 39 K. ajánlottak.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz azonnali szállításra 45 K.-ig, új termelési időszakban szállítva 42-43.50 K. volt ajánlva és több kötés ez áron létesült is.

Exkontingens szesz 0.50 K. olcsóbban volt ajánlva.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 46.50-47.50 korona.

Bécs. Kontingens nyersszesz 46.60-47.— K.

Prága. 136.—136 K. adózott tripló és 44.— K. adózatlan szeszért.

Budapesti heti jegyzés:

	nagyban	kicsinyben
	koronákban	
Finomított szesz	151.50-152.—	153.—154.—
Élesztőszesz	151.50-152.50	153.50-154.—
Nyersszesz adózva	149.50-150.—	151.—152.—
Denaturált szesz	44.—44.50	45.—45.50

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendők.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

A hét elején beállott esős időjárás élénkebb forgalmat idézett elő és a növények további fejlődésére, melynek eddig a szárazság állta útját, feltehetőleg oly jó hatással lesz, hogy már rövid idő múlva a növények visszamaradt fejlődése helyre lesz hozva. Az esőre fordult idő sok gazdát arra indított, hogy luczernát, muhart, csibehurt és mustármagot rendeljen, ellenben lóhermag iránt oly csekély érdeklődés mutatkozik, hogy ezen magfélében az idény lezártnak tekinthető. Impregnált répmagoknak, az előrehaladt idény dacára még igen jó kereslete volt, mert az utolsó években tett tapasztalatok beigazolták azt, hogy még június hó elején impregnált takarmányrépmaggal nagyon is kielégítő termést szolgáltatottak.

Jegyzések nyersáruért 50 kg.-ként Budapesten.	
Vöröshere	52-58— korona.
Luczernamag	53-58— ”
Muharmag	7-7.50 ”
Baltaczimmag	12.50-13.50 ”
Takarmányrépmag impregnált	36-44 ”
Takarmányrépmag nem impregnált	25-35 ”

A Selypi cukorgyár Részv.-Társ. (Erőtakarmány-osztálya)

„az 1903. évi kolozsvári gazdasági kiállításon kítüntetve”
ajánlja: **MELASSIT** erőtakarmány gyártmányait **igás** állatok, minden fajtájú **hízó** állatok és **tehenek** takarmányozására. **Igás** állatoknál fokozza a munkabírást, **teheneknél** emeli a **tejelő képességet** és **javítja a tej minőségét**, **hízóknál** elősegíti a **hus és zsírképződést**. — **Olcsó takarmányozást és kítűnő eredményeket** biztosít. — Áránálattal, mintákkal és egyéb szükségelt felvilágosításokkal szívesen szolgál a központi iroda:

Telefon szám: 56-35.

BUDAPEST, IX., Szevetenay-utca 10/B. sz.

Telefon szám: 56-35.

Megrendelések a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél is eszközölhetők.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1904. május 27-én. A piac forgalma a lefolyt héten élénk képet mutatott. Húsfelekben a borjúhús ára emelkedett...

Mai árak:

Husmennyek: marhahús 120-128 K., helybeli borjúhús 130-140 K., vidéki borjúhús 120-130 K., sertésbél 120-140 K., szalonna friss 120-128 K., szalonna, sózott 108-112 K., szalonna, füstölt... K. Birka: korona.

Nemzetközi gabonapiac 1904. május hó 20-tól május 26-ig. (Lezárva május hó 27-én déli 12 órakor.)

(Jegyzések 100 kg-ra értendők koronákban.)

Table with 2 columns: Effektiv ár and Irányzat a hét kezdéhez viszonyítva. Rows include Buza, Rozs, Árpa, Tengeri, Határidős ár.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti tudósítás a „Köztelek” részére.)

1904. május 26.

Table with 2 columns: Fölhajtott and Árak. Rows include Jobb minőségű hátsó, Könnyű kocsi (jukker), Nehéz kocsi (hintós), Igás kocsi (nyugati vér), Ponyva, Fuvaroslovak, Paraszlovak, Alárendelt minőség.

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1904. május hó 24-én.

Table with 2 columns: Fölhajtott and Árak. Rows include Magyarországól, Szerbiából, Összesen.

Árak

(kilogrammonként élőszuliban, korona értékben).

Table with 2 columns: Árak and per kgr. Rows include Elsőrendű hizott ür, Középmínőségű hizott ür, Legelőn javított ür (anya), Kisorolt kos, Szerbiai juhok, Husos bárányok, Középmínőségű bárányok.

Budapesti gazdasági és tenyészmарhавásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1904. május 26.

Table with 2 columns: Fölhajtott and Árak. Rows include Elsőrendű magyar jármos ökör, Másodrendű „magy. járm. ökör”, Alárendelt min. magy. járm. ökör, Tarka növendékfinó, Hízalivaló tinó, Tarka fejős tehén, Bonyhádi fejős tehén, Jármos bivaly, Tenyészbika.

Budapesti szurómarhавásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1904. május 26.

Table with 2 columns: Fölhajtott and Árak. Rows include Magyarországól élő borjú, Ausztriából élő borjú, Magyarországól élő bárány, Ausztriából élő bárány, „szurott”, Összesen.

Budapesti vágómarhавásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1904. május 26.

Table with 2 columns: Fölhajtás összege and Minőség szerint. Rows include Uj fölhas, Mút és áról, Összeg, Eladatlant maradt, Származási hely szerint, Nem szerint.

85 f., 700 mm. 85 f. 40 f., 3500 mm. 7 K. 75 f., 3500 95 f., 2000 mm. 8 K. 80 f., 3000 8 K. 60 f. 9 mm. 6 K. 65 f. 60 f., 150 mm. 6 6 K. 77.5 f., 100 1000 mm. 5 K. terület Mesteri keszővárosi vásár zére.) 61 87 szekér rét szalma, 17 szekér a, — tengeriszár, czerna, zabosbük. kezők: réti széna a, 260—300, alom- , 100 kőve armány 480—480, , luczerna 540— , szalmaszecka es súly 191,200 kg. magasabb kontin- születben e héten egyesült szeszino- 152, adózatlanul 150—152.50, adó- és 2—3 K. dru- K. hordóval és 40 t 39 K. ajálottak. széről kontingens K.-ig, új termelési t ajánlva és több óbban volt ajánlva. Budapest 46-50— 6-60—47— K. tripló és 44— K. es: kicsinyben n á k b a n — 153—154— 50 153-50—154— 151—152— 0 45—45-50 hordó nélkül bér- szállítva, készpénz- on tudósítása.) járás élénkebb for- ovábbi fejlődésére, át, telhetőleg oly mulva a növények hozva. Az esőre t, hogy luczernát, rendeljen, ellenben es mutatkozik, hogy tekinthető. Impreg- nény daczára még tolsó években tett ég június hó elején egyon is kielégítő ként Budapest. 52—58— korona. 53—58— ” 7—7-50 ” 12-50—13-50 ” 36—44 ” 25—35 ”

Allya) okozza a munka- armányozást oda: n szám: 56—35.

Á r a k

(100 kilogr.-kint élőszilyban minden levonás nélkül fillérekben)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	72-78	66-71	58-64
Tarka hizott ökör	72-80	66-71	60-64
Szerbiai ökör	68-74	61-67	54-60
Tehén	67-75	59-67	50-58
Bika	64-75	54-64	—
Növendékmárha	—	52-86	—
Bivaly	—	46-54	—

Irányzat: az árák változatlanok.

Budapest ferenczvárosi sertésconzumvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1904. május 20-tól május 26-ig.

Heti főhajtás összege	Erkezett waggon	Erkezett összesen darab	Sertéskör-vágóhidra elszállítva tott	Eladatlanul maradt
május 20-tól május 26-ig	68	2353	2334	19

Napi árák fillérekben						
N a p	Öreg ne-héz páronként 280-350	Kanlotti	Páronként 300 kg. felül	Páronként 220-300 220 kgr.	Könnnyű	Husos fajta
május 20.	—	—	97-102	93-100	82-92	—
május 26.	96	—	96-101	96-101	88-96	—

Árák élőszilyban levonás nélkül jegyeztek.

Irányzat: a vásár élénk.

Budapesti kőbányai sertéspiac.

A kőbányai m. kir. állategészségügyi hivatal jelentése. (Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1904. május 24.

Állomány:	drb	Elszállítás:	drb
Sertésállomány volt	—	Budapesti fogyasztásra	1970
mult hét végén	31940	Vidéki fogyasztásra	1534
8 héten érkezett Magyarországból	1274	Bécsebe	378
8 héten érkezett Szerbiából	3644	Ausztriába	210
		Zsiradékgyárba	41
Állomány összege	36858	Összeg	4133
Elszállítás	4133		
Marad állomány	32725		

Hizottsertés-árak:

(Megállapodás szerinti súly és 40% levonással kgr.-ként) Magyar öreg nehéz, párja 400 kg.-on felül — fill. „ „ „ 300-400 kg.-ig „ „ „

(Az alábbi árák páronként 45 kg. súly és 40% levonással kilogrammonként.) Magyar fiatal nehéz párja 300 kg.-on felül 120-121 fill. „ „ „ 250 „ „ 121-122 „ „ „ 200 „ „ 121-122 „ Szerbiai nehéz párja 260 kg.-on felül 119-120 fill. „ „ „ 250 „ „ 118-119 „ „ „ 240 „ „ 116-118 „

Irányzat: változatlan.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos (VIII. ker. József-körút 22.) a „Köztelek” részére.)

1904. május 25.

Sertésvészenátment	kilogrammmig	fillér
„ „ „	60-100	132-126
„ „ „	100-120	126-122
„ „ „	120-160	122-114
„ „ „	160-200	114-108
Sertésvészenát nem ment	60-100	110-106
„ „ „	100-120	106-102
„ „ „	120-160	102-100
„ „ „	160-200	100-96

Irányzat: változatlan.

Bécsi szurómarhavásár.

(Eredeti tudósítás a „Köztelek” részére.)

1904. május 26.

Főhajtás:	Árák (kilogrammonként élőszilyban)	
	I. oszt.	II. oszt.
Élő borjú	—	drb
Leölt borjú	3571	100-148
Leölt bárány	702	drb páronk.
Élő sertés	—	—
Leölt sertés	1986	84-120
Leölt juh	252	60-88

Osszesen 8529 drb

Irányzat: csendes; borjak a mult heti árban keltek el; sertésekben az üzlet lanyha, az árák hanyatlanak; többi cikkben nincs változás.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1904. május 26.

Főhajtás:	drb	Árák:	fillér
Magyarországból	—	Angol husos ürük	—
Galicziából	175	Első. hizott ürü	—
Osztrák tartományokból	—	Középm. hizott ürü	—
		Kecske	—
		Bárány	—
Összesen	175		

(Az árák kg.-ként fillérekben, élőszilyban fogyasztási adó nélkül értendők.)

Irányzat: az üzlet teljesen pang.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1904. május 24.

Főhajtás.	Származás szerint:	drb.
Minőség szerint:	Magyarországból	—
	husos	—
Hussertés	Magyarországból	5711
Zsirsertés	zsirfajta	—
	Galicziából	5575
Összesen	Osztr. tartományokból	680
	Összesen	11966

Eladatlan maradt — — — — — Összesen — 11966

Árák: (kilogrammonként élőszilyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű nehéz magyar	—	—	105-107	kiv. 108
Könnnyű és szedett magyar	—	—	92-98	—
Öreg nehéz és közép magyar	—	—	100-104	—
Német és lengyel husajták	—	—	80-98	—

Irányzat: vontatott, hussertések ára négy, zsirsertéseké három fillérrel hanyatlott.

Ingtatlanok árverései (40,000 korona becsértéken felül.)

Kivonat a hivatalos lapból.

Május 30. Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Rothmann Ignáczné	321095
Május 30. Kapuvári kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Mohl Bódog	124461
Május 31. Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Rémi Gyula	71312
Junius 1. Bpesti I-III. ker. k. jbiróság	a tkvi hatóság	Dubez Péterné	43590

Junius 3. Soproni kir. tvszék	a tkvi hatóság	Nagymartoni tpenztár	40062
Junius 4. Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Hornyaák Mihály	213805
Junius 6. Mátészalkai kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Luby Lajosné	55812
Junius 6. Szombathelyi kir. tvszék	a tkvi hatóság	Szombathely városi tpenztár rt.	68220
Junius 9. Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Weisz Miksa	53311
Junius 10. Szabadkai kir. tvszék	a tkvi hatóság	Pantalis Mária	67058
Junius 11. Marosujvári kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Kozma Gyula	67000
Junius 11. Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Jan Barend Henrik von Royen	276813
Junius 13. Soproni kir. tvszék	a tkvi hatóság	Kohn Jakab	81733
Junius 15. Czeplédi kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Báthor Gábor	88648
Junius 16. Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Gerster Béla	104227
Junius 20. Nyárádszeredai kir. jbiróság	a tkvi hatóság	Illyés Tibor	44086
Julius 7. Szentpéteri kir. jbiróság	a tkvi hatóság	ifj. Elek Dezső	43879
Aug. 15. Zágrábi kir. tvszék	a tkvi hatóság	Duraicsics Péter herczeg	1284000
Szept. 15. Ipolysági kir. tvszék	a tkvi hatóság	Sembery István	195000

Szerkesztői üzenetek.

K. K. urnak Közép-Tasmán. Ha valaki egy társas haszonbérletből kilép és egyszerű írásbeli nyilatkozattal elismeri, hogy a társaságban semmi része nincs többé és hogy a társas viszonyból sem ő, sem örökösei semmi nemű követelést nem támaszthatnak, ez a nyilatkozat a volt bérletárak jogainak megővése szempontjából elegendő és természetesen jól megőrizendő. Ebben az esetben a nyilatkozaton az aláírás plane közjegyzőleg is hitelesítve van, ami annál nagyobb megnyugtatásukra szolgálhat.

Oseger. A tervezett gazdasági gyakorlati szakvizgára nézve részletes utasítás a földmivelési miniszteriumból még nem érkezett. Ha megérkezik, föltűnő helyen fogjuk azt közölni egy a „Köztelek”, mint a „Gazdatisztek Lapja” hasábjain.

R. M. urnak Szemper. Kérdésére lapunk mai számának „Vegyesek” rovatában talál felvilágosítást. Maczahunkai gazdaság. Tessék elolvasni a „Gazdatisztek Lapja” mai számában „Elmékedések” cím alatt közölt cikket, abban megtalálja a kért felvilágosítást.

„AGRARIA”

magyar gépforgalmi részvény-társaság, a NICHOLSON gépgyár gazdasági géposztályának vezérügynöksége.

GÖZCSÉPLŐ-KÉSZLETEK

elsőrangú magyar gyártmány. Gőzmozgonyok minden nagyságban, nagyobított tűzszekrényvel.

Úti-mozgonyok legújabb szerkezetben, kiváló nagy erőfejlesztési képességgel.

Csészlőgépek legújabb szerkezetben hosszabbított szalmarázókkal és szabaddalmazott utánrúzóval.

Gazdasági gépgyártás csakis ELSŐRANGU kivitelben.

Vetőgépek hegyes és sík talajhoz.

„Nemzeti” tolórendszerű vetőgép 13, 15, 17, 19, 21, és 23 sorral.

UJ! Magyar gyártmányban UJ! GLÓRIA párossoru vetőgép 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24 soros 3 1/2-4-4 1/2” sortávolságban.

Gőzcséplőkészletekre csereüzletek köttetnek. Rövidített levélcím:

„AGRARIA” Budapest, V., Váci-ut 2.

Sürgőnyczím: „AGRARIA” Budapest.

„AGRARIA”

magyar gépforgalmi részvény-társaság, a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság részlezi mezőgazdasági gépgyárának vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZÉLEKÉK

Tiszta aczélanyag saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekfej. Pánczélczél-kormánylemezek. Magasított aczélékefejek. Porvédő kerekék. Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú magyar gyártmány felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajmivelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakiszertű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldetük.

Rövidített levélcím: „AGRARIA” Budapest, V., Váci-ut 2.

Sürgőnyczím: „AGRARIA” Budapest.

Nagymartoni 40052
 tpenztár
 Hornyák 213805
 Mihály
 Luby 55812
 Lajosné
 Szombathely 68220
 városi tpenztár rt.
 Weisz 53311
 Miksa
 Pantalis 67058
 Mária
 Kozma 67000
 Gyula
 Jan Barend 276813
 Henrik von Royen
 Kohn 81733
 Jakab
 Báthor 88648
 Gábor
 Gerster 104227
 Béla
 a- Ilyés 44086
 Tibor
 ifj. Elek 43879
 Dezső
 Duraicsics 1284000
 Péter herceg
 a- Sembery 195000
 István

etek.
 Ha valaki egy társas
 rásbeli nyilatkozattal
 része nincs többé és
 sem örökössei semmi-
 e, ez a nyilatkozat a
 vássa szempontjából
 örizendő. Ebben az
 pláne közjegyzőleg
 bb megnyugtatósukra

szi gyakorlati szak-
 földmivelési minisz-
 megérkezik, föltűnő
 „Köztelek”, mint a

ésére lapunk mai szá-
 felvilágosítást.
 ék elővanni a „Gazda-
 elkedések” cím alatt
 a kért felvilágosítást.

RIA

ny-társaság,
 asut-társaság

gépgyárának
 tege

gyelmébe!
 ELEKÉK.

nyag
 kból.

nyaczel-ekfejej.
 rmánylemez.

zélékefejej.
 terekék.

erendely.
 kerettel bíró

nk.
 ső rangú
 fe-
 a legneve-
 anyokat is.

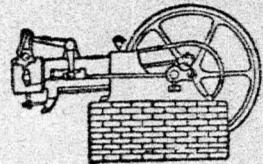
hivel ez az összes
 ismerttel és egy-
 asára terjedelmes,
 értékes felvilágo-
 saen küldetik.

v.: Váci-ut 2.
 Budapest.

**zz Legkitűnőbb egyszerű szerkezetű zz
 benzin és gázmotorok**

jótállás mellett kaphatók:

BECK és GERGELY cégénél

**BUDAPEST, V. ker.
 Váci-ut 12. szám.
 Tessék árjegyzéket
 és ajánlatot kérni.**

„HERKULES”

Brauns
 Rudolf-féle
 dresdeni
 Aczel-szél-
 turbinagyár-
 törv. védett
 eredeti
 gyártmánya

Évek óta fényesen ki-
 próbált költség nélkül
 üzemelő

vizszállításra, villamos vilá-
 gitásra, gépek hajtására,
 mezőgazdasági, ipari- és
 bányászati telepeken. Pros-
 pektusokkal, felvilágosí-
 tással, költségvetésekkel,
 tervekkel stb. készségesen
 1875 és ingyen szolgál

**Dr. Dietrich Sándor
 BUDAPEST,
 Akadémia-utca 14.**

**Nélkülözhetetlen
 a foszforsavas csontimész,**
 tehének, ökrök, borjúk, malac-
 zok, lovak, csikók, szarvasok,
 szék és a baromfiak takarmá-
 nyozásánál, kapható:

NEUBAUER ADOLF
 műtrágya és vegyi-ipar
 gyárak meghatalmazottjánál
GYÖR. — 2101

Próbáljátok ki

a thüringiai labdacsokat, mert meggyógyítják a borju-
 vérhast, a csikók, malacok és bárányok hasmenését.
 Ellés után azonnal beadandó, mert mint betegséget
 akadályozó, kitűnően bevált. S. kerületi állatorvos
 ur A.-ban így ír: »Örömmel tudatom Önnek, hogy a

thüringiai labdacsokat

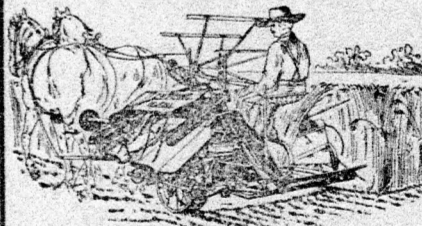
a borjuvérhast több igen súlyos esetben a legjobb
 eredménnyel használtam. Használati utasítás
 benne van a dobozban, melyből egy egész doboz
 3 korona, féldoboz 1 korona 60 fillérbe kerül és a
 gyógyszerárakban kapható. 2216/c

Összetétel: Pelletierin 0.133, myrobalan 10, róza- és gránát-
 kivonat mindegyikből 2, gumi 1, cukor 1 gramm.
Cl. Lageman, vegyészeti gyár, Erfurt.
Főraktár: Török József gyógyszerára,
Budapest, VI., Király-utca 12.

A legnagyobb kitüntetés

melyben valaha kiállító részesült, a párisi világiállítás alkalmával a chicagói
 „Deering” aratógépgyárak és közreműködőinek jutott osztályrészüül, a meny-
 nyiben a francia kormány által adományozható legmagasabb kitüntetések közül a

„Deering” aratógépgyár

nyerte el a legtöbbit és a legnagyobb-
 kat. A Deering-gyár által gyártott fű-
 kaszalógepeket, marokrakó aratógepeket,
 kéveköti aratógepeket és egészen vas-
 ből és aczélból készült szénagyújtógépe-
 ket, valamint az elismert legkitűnőbb
 eredeti Sack-ekéket, boronákat, kapáló-
 és töltőgéteket, kapálógepeket, más
 egyéb talajmivelési eszközöket és gépe-
 ket és a legtökéletesebb szerkezetű

„Westfália” műtrágyaszórógépeket

állandóan nagy készletben tartja raktáron és jutányos árak mellett ajánlja
PROPPER SAMU a chicagói „Deering” aratógépgyár
 és a Sack Rudolf-féle plagwitz-lipesei
 mezőgazdasági gépgyár kizárólagos képviselője BUDAPEST, V., Váci-körut 52.

● Árjegyzékek és felvilágosítások kívánatra készséggel adatnak. ●

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya

az összes kalászosok és kapások alá, valamint a rétekre. **Hatása
 éppen oly gyors, de tartósabb, mint a szuperfoszfáté.**
 Ezen kitűnő műtrágyát egy összfoszforsav, mint cizitromsavban old-
 hatóság és porfinomság **szavatolása mellett pontosan és
 lelkiismeretesen szállítja**

Kalmár Vilmos, Budapest, VI., Teréz-körut 3.

a Thomas-salakgyárak, Berlin, W. vezérképviseletje a magyar korona
 országainak területén.

Óvakodjunk a hamisítások-
 tól és csakis **csillag
 védjeggyel** ellátott zsá-
 cokat vegyünk át.

**Minden zsák olom-
 zárral és tartalom-
 jelzéssel van ellátva**

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.

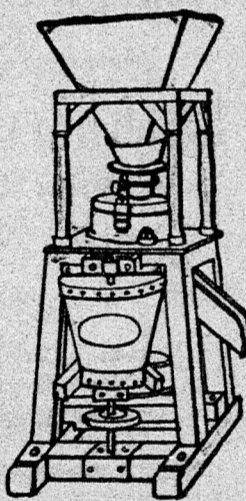
Alakult 1900.	BIZTOSÍTÉKI ALAP:	Alakult 1900.
Alapít- ványok: { Kormány hozzájárulásával } Alapítók Alapítók	elemi ágazatban élet	400,000 — kor. 1,270,000 — ” 200,000 — ” 255,200.03 — ”
Tartalékok	Összesen:	2,125,200.03 kor.

1901. évi fölösleg ————— 90,349 — kor.
 1902. „ „ ————— 59,782.26 — ”
 1903. „ „ ————— 109,331.73 — ”

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére
 különféle módozatok szerint.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az
 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt
 tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékokba helyeztetett.
 Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közve-
 titésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel
 szolgál **az igazgatóság.**

„Perfect”

szab. daráló- és sima-örlőgépek
 kézi-, járgány- és géphajtásra

LÖW ALFRÉD

okl. gépészmérnök gépgyárában
BUDAPEST, VII., Csengery-utca 11.

(Dob-utca sarkán)
 mindenkor üzemben megtekinthetők.

Schutz-Marke

**Ne feledkezzék meg
 a fiatal baromfi**
**Fattinger kitűnő húsrostos
 csibe-ciedelével fölnevelni,**
 ha kiválóan jó eredményt akar elérni. Ezer
 meg ezer elismerés. Több mint 150 első-
 rendű kitüntetés. 50 kg. 22 kor., 6 kg-
 nyi postacsomag bérmentve 3 kor.
Fattinger és társa
 Állateledel-gyára 2323
Wien, IV., Resselgasse 5.

A baromfi ésszerű
 felneveléséről szóló
 füzet ingyen és bér-
 mentve kapható.
 Óvakodjunk után-
 zatoktól!

Hollingsworth Lógereblyék

legkiválóbb anyagból és kifogástalan kivitelben.
Amerikai Planet jr. rendsz. lókapák, kultivátorok és kétsoros répa-kapálók. Amerikai Planet jr. rendsz. kézi tolókapák 14 K., töltőgetőtest külön 6 K.
 ✦ Ekék, boronák és egyéb talajmivelő eszközök. ✦

“ZALADRILL” és “PERFECTA”
 sorvetőgépek.
WEISER J. C. gazdasági gépgyár
 Nagy-Kanizsán.

Élelmi szerek értékesítését eszközlik az előírt % mellett. Felvilágosítást és csomagolási utasítást V ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.
 Azonnali készpénz-elszámolás. V

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK
 ELLÁTÓ SZÖVETKEZETE
HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ
 Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
 SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: Husneműket, füstölt húst, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, V tojást, vajot, halat, burgonyát, káposztát, zöldségféléket, gyümölcsöt stb. V

GANZ és TÁRSA

vasöntöde és gépgyár r.-társ. **BUDAPESTEN.**

Petroleummal és adómentes benzinnel hajtott motorok gazdaság céljaira
 (BÁNKI szab. rendszere).
Mechwart-féle gőzekék és petroleumekék.
 Hengerszékék, köjاراتok és teljes malom-berendezések.
 Turbinák. — Villamos világítási és erőátviteli berendezések. Mag. 377.

Részletes árjegyzékeinket kívánatra megküldjük.

1900. évi párisi világkiállításon „GRAND PRIX“.

Kwizda János Ferencz
 os. és kir. osztrák-magyar királyi, román királyi és bolgár udvari szállító
 kerületi gyógyszerész, Korneuburg bei Wien.

KWIZDA-féle korneuburgi marha-táppor

Étrendi szer lovak, szarvmarhák és juhok részére.
 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására.

1 doboz ára K 1.40, 1/2 doboz 70 fillér.
 A Kwizda-féle korneuburgi marha-táppor csakis ezen védjeggyel valódi.
 — Képes árjegyzékek ingyen. —
 Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest, VI. Király-utca 12, és Andrássy-ut 26.

A sertés javítása és hizlalása
 gazdák és hizlálók használatára.
 Irta K. Ruffy Pál
 Ara portómentes küldéssel 1 forint 10 krajczár

Chil-salétrom Ammoniak.
 Super-foszfatok és mindennemű műtrágya.

Maurice Halphen
KARTELLEN KIVÜL!
PRAG,
 Wenzelsplatz 43.

Thomas-Hiszt és minden nemű csontliszt
 és nagy kőlisztok
 Károlt oldószerűségű

Uj könyvek.

- Házinyul-tenyésztés és értékesítés. Irta Andrásovich Géza m. kir. gazd. intéző. Ára K 2.—
- A méhészet vezérelvei. Irta Pataki Béla. Ára K —,30
- Útmutató a gyümölcstenyésztésről és a fák neveléséről. Irta Szász János. Ára K. —,30
- A keszthelyi keverék. Különös tekintettel hazai tehenészetünk takarmányozására, a kevésbé elterjedt takarmány- és gumósnövények termesztési feltételeinek legrövidebb ismertetésével. Irta Berger Lajos, a keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet intézője. Ára K—50
- Hogy rendezzük be gazdaságunkat? Gazdasági számvittel bővített második kiadás. Irta Berger Lajos. Ára K 2.—
- Burgonya termesztése a mai okszerű alapon. Irta Játka Ferencz. Ára K 2.60
- A legelő-erdők. A legeltetés kérdése Magyarországon s annak megoldása erdőgazdasági uton. Irta Földes János m. kir. főerdész. Ára K 2.40
- A szőlő trágyázása. Irta Ordódy Lajos. Ára K 3.—
- A cséplőgépek szerkezete és kezelése. 350 képpel. Irta Balassa Frigyes főmérnök. Ára K 6.50
- Megrendeléseknél a könyv ára és 20 fillér postadíjra előre beküldendő.
- “Patria” irodalmi vállalat és nyomdai r.-t. könyvkereskedése
 Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Gőzekék

a Charles Burrell & Sons, Limited, Thetford, St. Nicholasi művelőből.
 Alapítva 1770.

Az eddig gyártottak közt a leggyorsabb Compound-szerkezettel bírnak.

Meissner & Dietlein, Magdeburg
 Burrell-féle gőzekék lerakata.
 Bizonyítványok és árjegyzékek érdeklődőknek ingyen állanak rendelkezésre. 2387

Hampshire törzsjuhászat
 Cittalib, Laun mellett (Csehország).

A kos-eladás

megkezdődött. 2251

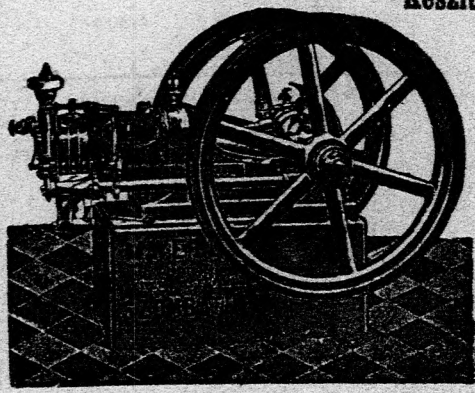
Tenyésztő: **Heyne János, Leipzig.**
 Fürstl. Schwarzenberg'sche Herrschafts-Direction Cittalib, bei Laun, Böhmen.

Tenyészkan-eladás.

15 darab egy és egynegyedéves szőke mangalicza tenyészkan (60%-ig, átveszezt) darabonként 120 koronáért kerül eladásra. Bővebb felvilágosítással szolgál a 2385

Wimpffen Siegfried gróf
 mászlaki jószágigazgatósága
 Mászlak, Temesm., v. á. Mászlak-Remeté.

„MAYER“ gépgyár vas- és fémöntőde részvénytársaság, Szombathely

Készít: **Benzinmotorokat**

2-50 lóerig, stabil és locomobil alakban egyszerű könnyen kezelhető szerkezettel. Megbízható és legolcsóbbi üzem gazdaság és kisipar részére!

Benzin-motoros (locomobil) cséplőkészleteket

560 mm.-től 1250 mm. dobszélességig! Mindennemű gazdasági gépet mint különlegességet! Külön szerkezetű borsajtókat minden nagyságban, kivált legjobb szerkezetű szabad. víznyomású (hydraulikus) borsajtókat.

Malomépítéset: Új hengerek, használt hengerek rovátkolása. Minden e szakmába vágó gép gyártása.

Osborne D. M.-féle amerikai arató- és kaszáló-gépek magyarországi kizárólagos képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kívánatra minden szükségletre külön költségvetés.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chicagói aratógép.)

KNECHT E. J., igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 30.

Gyártmányok: Kéveketőgép, „Daisy“ marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gereblye és „Manila“ kéveketőfonal gyártmányai. Evi gyártmány 362.000 gép. 1903. Katalógusok ingyen és bérmentve. Fejlesztésekkel készséggel szolgálunk.

Alapított 1858. évben.

Sürgönyezim: „Szivattyúgyár Budapest.“

Gyártott fecskendők száma: 14800.

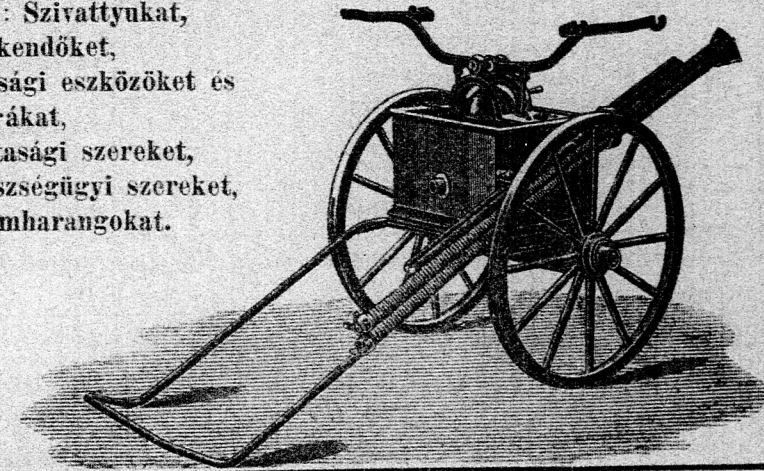
Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részv.-Társ.

(ezelőtt: WALSER FERENCZ)

BUDAPEST, VI. ker., Váci-ut 69. szám.

GYÁRT: Szivattyukat, Tűzfecskendőket, Tűztisztasági eszközöket és létrákat, Köztisztasági szereket, Közegészségügyi szereket, Templomharangokat.

2137

A „Lóhere“ védjegyű

THOMASSALAK

a legjobb és legolcsóbb

FOSZFORSAVTRÁGYA

a tavaszi vetésekhez.

Ezen Thomassalak hazánkban, a legutóbbi években eszközölt trágyázási kísérletek alkalmával, kizárólag kitűnő eredményt mutatott fel.

Csak a „Lóhere“ védjegyű Thomassalak származik a csehországi Thomasművekből.

Az árak jelentékenyen olcsóbbak lettek.

Árajánlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvilágosításokkal készséggel szolgál a

Csehországi Thomasművek eladási irodája, Bécs.

Vezérképviselője Magyarországon:

LÁSZLÓ MARCELL Budapest, VI., Teréz-körut 22.

Minden zsák címkézve és tartalomjegyzékkel valamint védjeggyel van ellátva.

A BUDAPESTI ASZTALOS-IPARTESTÜLET

védnöksége alatt álló és a kereskedelmi ministerium által államilag támogatott

BUTOR-

csarnok és hitelszövetkezet,

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, ajánlja tagjainak, budapesti asztalosmestereknek, legjobb kivitelben készített,

József-körut 28. sz. alatti

dusan felszerelt raktárban elhelyezett butorait. A vevőkönzéség itt szükségletét közvetlen a készítőnél jutányos áron szerzheti be. Tervezetek és lakásberendezések gyorsan és pontosan elkészíthetők. 7233

„PEF“

(Porcellán-Email-Festék)

falakon és fán porcellánszerű, mosható mázolatot ad. Legnagyobb tisztaság. Sok évi tartósság. Nincs por, piszok, penész a vele mázolt falakon.

Gazdasági üzemek, mint tej-, vajkezelési és sajtkezelési helyiségek istállók, gépházak, élesztőkamrák, konyhák, fürdőszobák, klosettek stb. részére felette czélszerű.

Kimerítő ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak az egyedüli gyárosok.

Festékgyárak:

Lutz Ede és Társa, Pozsony.

2186/a

Bérbeadó

esetleg örök áron eladó birtok.

Szabolcsvármegyében Nyiregyháza közelében 1000 magyar hold földbirtok azonnal, esetleg 1905 január 1-től 10 évre bérbe, vagy örök áron eladó.

A további felvilágosításokat megadja e lap kiadóhivatala.

2386

III. Buffet-kocsik.

Tétel	Vonal	Indul				Érkezik			Tétel	Vonal	Indul				Érkezik		
		honnan	óra	perc	sz. vonattal	hová	óra	perc			honnan	óra	perc	sz. vonattal	hová	óra	perc
1	Budapest k. p.-u. - Fiume	Budapest keleti p.-u.-ról	reggel 8	00	1002	Fiuméba	este 7	55	4	Budapest k. p.-u. - Csap	Budapest k. p.-u.	délután 2	35	404	Csapra	este 9	16
		Fiuméből	reggel 8	10	1001	Budapest k. p.-u.-ra	este 9	05			Csapról	reggel 5	06	401	Budapestre	délután 1	30
2	Budapest k. p.-u. - Uj-Dombóvár	Budapest k. p.-u.-ról	d. u. 6	50	1004	Dombóvárra	este 9	45	5	Budapest k. p.-u. - Kassa	Budapest k. p.-u.-ról	reggel 7	40	402	Kassára	délután 12	43
		Uj-Dombóvárról	d. e. 10	12	1901	Budapest k. p.-u.-ra	d. u. 1	30			Kassáról	délután 4	05	1508	Budapest k. p.-u.-ra	este 9	55
3	Budapest k. p.-u. - Arad	Budapest k. p.-u.-ról	reggel 7	25	804	Aradra	d. e. 12	12	6	Budapest ny. p. u. - Zeolna	Bpest ny. p.-u.-ról	reggel 7	20	1404	Zeolnára	délután 1	33
		Aradról	délután 4	16	603	Budapest k. p.-u.	este 9	35			Zeolnáról	délután 3	12	1405	Budapest ny. p.-u.	este 9	45

Jegyzet: Az étkező- és buffetkocsik étkező teremt I. vagy II. oszt. menetjeggyel bíró utasok vehetik igénybe, külön illeték fizetése nélkül. A buffetkocsikban levő ülőhelyekkel bíró külön szakaszok azonban csak I. osztályra érvényes menetjegyekkel, illetve menetigazolványokkal bíró utasok által használhatók. — Budapest, 1904. április hó 8-án. (Utánnomás nem díjazatik.)

Fontos a teigazdaságban
a legújabb és legjobbnak bevált

svéd GLOBE Separator, melylyel a legtöbb és legfinomabb teavaj készíthető. Teljes tejszövetkezeti berendezések kézi, erő- és turbina hajtásra úgy színtén mindennemű teigazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj- és sajtgyártáshoz, legelőnyösebben szállít az

Első magyar teigazdasági gép- és eszközgyár
Fuchs és Schlichter,
Budapest, VI., Jász-u. 7.

VAJKIVITEL! Friss vajat, évi kötés mellett minden mennyiségben a legmagasabb áron átveszünk. 1504

Különlegesség: Tejtelepek és tejszövetkezeti berendezése és azok által termelt vajnak átvétele.

Árjegyzékek költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

Dorn József-féle szabadalmazott törekrosták.

Készíti a feltaláló maga saját gépműhelyében. A Dorn-féle szab. törekrosta felül minden eddigi törekrostát s használata által igen sok buzát takarít meg a gazda. Több mint 700 db forgalomban. Bővebb felvilágosítással, prospektussal, s elismerő iratokkal készséggel szolgál

Dorn József
gépműhelye és részöntődéje **BÉKÉS-CSABA.**
Főraktár: **KANN és HELLER Budapest V. ker., Váci-körút 62.** Ezenkívül elvállalok mindennemű gőzeke javításokat, lokomobilokat, magán-járókká átalakítok, továbbá készítek vasvályukat

összereszelés nélküli csapágyakat (szabadalmazva).
Utánnomástól óvakodjunk, mert azok törvényileg üldöztetnek.

Magy. kir. államvasutak.
59867/1904. C/L.

HIRDETMÉNY.

A magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai vasutakon érvényes díjszabás. I. rész. (Csomagolatlan öblös üvegáruknak és agyagáruknak darabonként való szállítása.)

1904. évi április hó 15-étől kezdve visszavonásig, de legkésőbb 1904. évi december hó végeig terjedő érvényességgel az áruosztályozás 0-19 tételének c) pontja alá tartozó öblös üvegáru és az áruosztályozás A-4. tételének d) 1 pontja alá tartozó agyagáru a magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai vasutakon érvényes díjszabás I. részében részes vasutagazgatóságok vonalain csomagolatlan állapotban minden korlátozás nélkül fölvetetnek szállításra és teherárúként fuvarévelenkint 5000 kg.-on aluli mennyiségekben való feladásnál a II. osztályba soroztatnak.

Budapest, 1904. április havában.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága, egyszersmind a részes vasutak nevében is.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Eladó birtok.

Szatmármegyében, Szatmár várostól 20 percre, fővonal vasuti állomásától 10 percre 600 katasztrális hold birtok egy tagban, szép belsősséggel, lakóház és tanya-épületekkel együtt 220.000 koronáért eladó. Birtokot 156.000 korona törlesztéses kölcsön terheli 4 1/2% kamatra, mely kölcsön átvállalható. Megfelelő biztosíték mellett esetleg többlet több évi részletben is fizethető. Bővebb felvilágosítást ad

Dr. ÉBER ANTAL ügyvéd,
Budapest, VIII., Horánszky-utcza 27. 2387

Alfa-Separator Részvény-Társaság, Budapesten.
Teigazdasági gépgyár.

Iroda, raktár és gyártelep: Budapest, VI., Lomb-utcza 11.

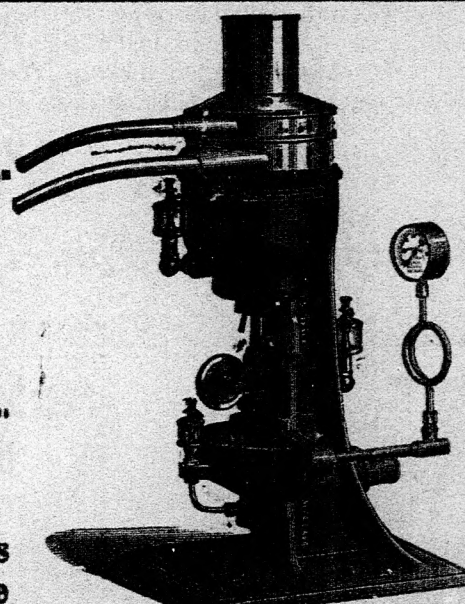
Alfa-Laval Separatorok
(tejfőlöző gépek)
kézi- és erőhajtásra.

Alfa-Separatoraink eddig több mint 560 első díjat nyertek. Évi gyártás kb. 60.000 darab. **Az Alfa-Separator a legtokéletesebb fölözőgép.**

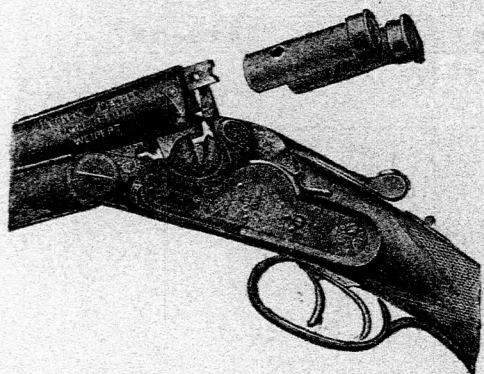
Tejszállító kannák, Fejőedények, Tejhűtők, Előmelegítők és pasztörizáló készülékek, Vajköpülő és vajgyártó gépek, A sajtgyártás eszközei, Tejvizsgáló készülékek, Mindennemű teigazdasági eszközök és gépek legjobbn kivitelben.

Tejszövetkezetek és tejfeldolgozó telepek berendezése s újjá alakítása.

Dijtalan tanácskozás minden teigazdasági kérdésben!
Árjegyzékek, tervek és költségvetések bérmentve

Korona-fegyver Fükert-féle külön szab. záróval

szabadalmazva Ausztriában, Magyarországon, Németországban, Belgiumban, Franciaországban és Angolországban.

A Korona-fegyver Fükert-féle külön szab. záróval a jelenkor **legjobb és legkifinomultabb vadászfegyvere.**

Ezen tény bebizonyítására szolgáljon a következő rövid leírás:

Mint a fenti ábra mutatja, a Korona-fegyver zárója nemcsak az eddig ismeretes 3-, 4-, 5-zárós záróval, illetve csapszeggel van megerősítve, hanem az eddig szabadon hagyott oszlopon is, mely tulajdonképpen a tüzelésnél a különösen füstnélküli löpor használatánál, a legerősebb gáztömöttségét állja ki, mintán azok a cső-kamrában, mint szorosan körülszárt pofadékokban fekszenek.

A fegyveroszlopon található toldalékok ezen oldalpofák kivágásaiba erősen benyulnak és meggátolják annak a hímbról való ellökődését. Ezen két külön zárózat tartósága oly nagy, hogy az eddigi zárózatot teljesen felszabadítja, miért is ezzel egyetemben oly záróképességet ér el, melynél jobbat és erőnyösebbet el sem lehet képzelni.

A töltés és tüzelés a Korona-fegyvernél a legkényelmesebb és leggyorsabb, mert a zárózat egyszerű nyitása által mindkét zár önmagától feszítődik és biztosítottik és a kilőtt töltények is önműködőleg vettettek ki.

A Korona-fegyver kis külső löpőpontokkal bír, a melyekről nemcsak könnyen felismerhetjük, hogy melyik eső lövetett ki, hanem kiránat szerint a zárat kézzel ki- vagy beszoríthatjuk.

Minden Korona-fegyvernél kiváló gond fordítottatik a löképeszségre.

A Korona-fegyver mint vontatópuská, dupla fegyver, hármas stb. is szállítatik.

Kimerítő árjegyzéket úgy éről, valamint minden más vadászfegyverről és számszámról, kivárat ingyen és bérmentve küld a fegyvergyár

G. FÜKERT, Weipert, Erzgebirge, Böhmen.

Kitüntetve ő felsőgek a magyar király, a szász és szerb király által. — 36 érem.

Lapunk bekötési táblája

2 kor. 72 fill. (portómentesen) kapható kiadóhivatalunkban.

Eladó birtokok.

Hevesmegye 4000 m. hold kitünő gazdaság, vasut mellett, cukorrépa és dohánytermeléssel, igen jó épületekkel 1.200.000 ft.

Aradmegye 8000 kat. hold többnyire vágható bükk-erdő, kis gazdaság saját kezelés alatt, iparvágánnyal, szép kastélylyal 750.000 ft.

Szolnokmegye 2000 m. hold kitünő gazdaság dohánytermeléssel, vasut mellett, saját kezelés alatt, szép épületek és kastély 600.000 ft.

Biharmegye 6000 m. hold — 2000 gazdaság saját kezelés alatt 4000 hold vágható bükk-erdő, szép kastély 570.000 ft.

Temesmegye 1450 kat. hold kitünő gazdaság vasut mellett, saját kezelés alatt, kis urilak 460.000 ft.

Veszprémmegye 1650 m. hold kitünő gazdaság, szeszgyárral, bérbe van adva 360.000 ft.

Borsódmegye 2000 m. hold fele gazdaság dohánytermeléssel, fele lábas erdő, saját kezelés alatt 300.000 ft.

Nógrádmegye 530 m. hold kitünő gazdaság, 24 hold termelő hegyiszőlővel, modern új épületekkel, saját intenzív kezelés alatt gazdag felszereléssel együtt 115.000 ft.

Ugocsamegye 550 kat. hold sik gazdaság országut mellett jó épületekkel, saját kezelés alatt 90.000 ft.

Hontmegye 360 m. hold gazdaság dohánytermeléssel, jó épületekkel október 1-re átvehető 70.000 ft.

Esztergommegye 150 m. hold gazdaság kis szőlővel, saját kezelés alatt instruktóval 40.000 ft.

Szilágymegye 360 m. hold jó gazdaság közel a vasúthoz bérbe van adva. 30.000 ft.

Reyer Károly

Budapest, VI., Andrassy-ut 100. 53.

Közel 8000 motor 60.000 lóerővel a legteljesebb megelégedésre szállítva.

Drezdai motorgyár r.-t.
(ezelőtt Hille)

fióktelepe és műhelye
GELLÉRT IGNÁCZ ÉS TÁRSÁ-nál
Budapest, VI., Teréz-körút 41.
Telefon 12-91.

Ajánljuk az elismert legjobb, legökéletesebb, legtartósabb gyártású, legegyszerűbb kezelési és legolcsóbb üzemű **drezdai benzín-motorokat, lokomoblokat és drezdai gázfejlesztős (generátor) motorokat.**

Darálásra, malomüzemre, takarmánykamrákba, tejgazdaságoknak, favágáshoz, vízemelésre, csépléshez és minden más munkára a legelőnyösebb üzemgépek.

Referenciák: a legelőkelőbb uradalmak, malom-üzemek és legkülönbözőbb iparvállalatok.

A drezdai motor minden kiállításon és munkaversenyen a legelső díjakkal lett kitüntetve.

64 kitüntetés és 8 állami érem.

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.
69175. C. I.

HIRDETMÉNY.

Gács-bécsi vasuti kötelék (V. pótlék életbeléptetése a díjszabás II. részéhez és I. pótlék életbeléptetése ezen díjszabás függelékéhez.)

A gács-bécsi vasuti kötelékben gyors- és teherárúknak közvetlen szállítására 1900. évi augusztus hó 1-től érvényes díjszabás II. részéhez 1904. évi május hó 1-én az V. pótlék lép életbe, melynek tartalma a következő:

1. a különleges díjszabási határozmányok kiegészítése;
2. a kivételes díjszabásokban foglalt árucikkék jegyzékének módosítása;
3. a reexpeditio és tárolásra vonatkozó határozmányok módosítása;
4. az osztályárúkra fennálló állomási díjszabások és a kivételes díjszabások kiegészítése és módosítása;
5. a csomóponti díjszabások kiegészítése;
6. a szállítási határidő jegyzékének kiegészítése; és
7. állomásnevek megváltoztatása.

Amennyiben egyes viszonylatokban díjemelések állanak be, a felemelt díjtelek csak 1904. évi június hó 1-től nyerne alkalmazást.

Ugyancsak f. évi május hó 1-én nevezett díjszabás függelékéhez is az I. pótlék lép életbe, mely vas- és acél, valamint vas- és acélárúkra mérsékelt díjteleket tartalmaz.

Ezen két pótlék a részes állomásoknál lesz megszerezhető.
Budapest, 1904. évi április hó 23-án.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága,
a részes vasutak nevében is.
(Utánnymás nem díjazatik.)

Jahn betéti társaság Arnswalde-ban

ajánlkozik

burgonya-, tengeri-, buza- és rizskeményítő-gyárak valamint syrup- és dextrin-gyárak berendezésére és átalakítására.

Költségvetések és tájékoztatók díjmentesek.

Győző Béla és Társa, Budapest, V., Lipót-körút 18.

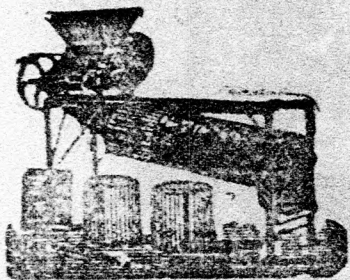
Eredeti „Melotte“ tejcentrifugák

a világ legrégebb és legjobb tejfölzögépei!

Játszi könnyű kezelés. Legcsekélyebb kopás. Legélesebb lefőlés. Legnagyobb munkaképesség. Gyorsan és igen könnyen tisztítható. Nincs javítás. Több mint 125.000 darab van napi használatban az egész világon. Óránkénti munkaképesség 125—500 liter kézi-hajtásra.

Magyarországi képviselő:

Geitner és Rausch, Budapest VI. ker., Andrassy-ut 8. szám.

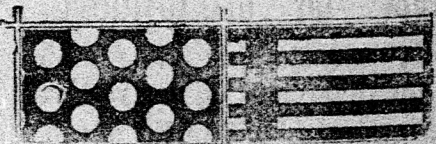

Stahel és Lenner

Trieur- és lemez-lyukasztó-gyár

BUDAPEST.

Ajánljuk TRIEURJEINKET és OSZTÁLYOZÓ GÉPEINKET gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására

TÖREKROSTÁK és minden fajta LEMÉZROSTA gőzcséplő-gépek számára.

Első magyar gyapjúmosó és bizományi részvénytársaság
Budapest, V., Kárpát-utca 9. szám.
 A gyapjunyírás közeledtével a t. cz. juhtenyésztő gazdák és gyapjukereskedők figyelmét
gyapjúmosó gyárunkra
 irányítjuk és annak igénybevételét mint a hazai gyapju legelőnyösebb értékesítési módját ajánljuk.
KIVITEL: Osztrák-, Német-, Francia-, Orosz-, stb. országba.
Csomagolózsákokat használati díj nélkül kölcsönkép küldünk.
A mosott gyapju után sem raktározási, sem biztosítási díjat nem számítunk.
Nyers-gyapju bizományi-osztályunk
 elvállalja mindennemű zsíros (szennyes) és usztatott (hátonmosott) gyapju nyers állapotban való bizományi eladását a legmértékesebb feltételek mellett. A külföldi textilipari piacokkal fennálló kiterjedt összeköttetésünk a gyapju legjobb értékesítésére képesít bennünket. Kimerítő felvilágosítással és prospektussal kívánatra készséggel szolgálunk. **AZ IGAZGATÓSÁG.**

Kitűnő bedörzsölőszer LOVAKNAK!
 a Szentmihályi-féle **"VIKTORIA"** ERŐSÍTŐ FOLYADÉK (Restitutionsfluid)
 A m. kir. földművelésügyi minisztérium 31289-908. sz. rendelkezéssel engedélyezve.
 Versenylovak és nagy hajtsú alatt levő állatok izmainak folytonos jókárban tartására nélkülözhetetlen. Minden esetben kitűnő hatású, a hol a fáradt és beteg állatnak erősítő vagy gyógyító bedörzsölésre van szüksége.
 Raktáron: Budapest Török József gyógyszerárában és Köchmeister Frigyes gyógyszerkereskedésében és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél.
 Készíti: **Szentmihályi Gyula** gyógyszerész
Balaton-Boglár.
Ara 2 korona 40 fillér.

Kramer Lipót
BUDAPEST,
V., Kálmán-utca 3.
TELEFON: 39-11.
 Sürgőscím: „Ceres“ Budapest
 A legújabb árakok ajánla Szavatolt megbízható jó minőségű, arankamentesre állomilag olomzáróli léherest és tuzszemát; eredeti quedinburgi legmagasabb csiraképeséggel fajtiszta, a tenyésztő olomzárjával ellátott **takarmány répmagvakat** és mindenemű **mezőgazdasági vetőmagvakat.** Továbbá: gépjárműalkalmat, sűrített olajat, kámpalaolajat, sűrített gőzkondenzát, petróleumot, kocsikenőcsőt, olvasztott szinifagyógut, kékkövet, kénvirágot, raffinácsonot, saponáriát, orcolint, zsákot, ponyvát és minden e szakba vágó cikket.
Szalonnát, disznósárt a legkezelebb napi árban. Szalonnáról leráztott sötét marhasósás cséjára!!
 Arjegyzekekkel és részletes külön ajánlattal kívánásra készséggel szolgálók.

5533 750 kat. hold birtok eladó a Maros mentén-Hunyad-megyében, sik területei ten. Vasuti állomás és állam, ut mellett. Kilencz kilométerre a megye székhelyétől. Teljes felszereléssel. Parkban szép nagy uri lakással, megfelelő gazdasági épületekkel, vízvezetékkel. Tejgazdaság havonta ezer koronát jövedelmez. A birtok kiegészíthető 1200 kat. holdra. Cím a kiadóhivatalban.
Óriás tökmag.
 Sok éven át általam nagy sikerrel nemesített sztrke Indiai Mammuth és vörös Chínai keresztezéséből származó mag nálam kapható. Terménye kiválóan eltartható és rendkívül bőtermű. Kilője 3 korona. Tarnai Bertalan földbirtokos Apestag Pestmegye. 5301

Hajójáratjegyzék.
ADRIA
 magy. kir. tengerhajózási részv.-társ.
Vezérigynöksége Hoffmann S. és V.
 1904. június havában a következő gőzösök indulnak:

Honnan	Hová	a gőzös neve	Ésede-kes
Fiume	Liverpool	Brescia	1-10
"	Rouen	Széchenyi	1-10
"	Hamburg 1)	Venezia	5-15
"	Liverpool 1)	Falerian	5-15
"	New-York	Uttonia	10-20
"	London 1)	Rosario	10-20
"	Hull, Newcastle o/T	Ebro	10-20
"	Amsterdam	Arad	10-20
"	Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro Santos *)	Duna	20
"	Rotterdam, Kopenhága 1)	Balaton	15-25
"	Lissabon 1), London	Nagy Lajos	15-25
"	Bordeaux *)	Jókai	15-25
"	Rouen	Szent István	15-25
"	Liverpool	Cypria	15-25
"	Hamburg 1)	Pergamon	15-25
"	New-York	Slavonia	28
"	Antwerpen	Tibor	20-30
"	Glasgow *)	Kolozsvár	20-30
"	Liverpool 1)	Fabian	20-30
"	Hull, Newcastle o/T	Volturno	20-30
"	Amsterdam	Báró Kemény	VII/8

A „Kronen Separator“
 1901-ben az államilefőző-versenyénél Budapesten, valamennyi gép között **legelősebben főlőzött.** Kapható 12 különböző nagyságban, óránkénti 40-2300 liternyi munkaképességgel.
KORONA-VAJKÖPÜLŐK. Legújabb és legcélyszerűbb gép kisebb üzemek részére.
 Szám ... 1 2 3 4
 Munkaképesség 5-6 10 15 25 lit.
 2094 K. 25.- 36.- 45.- 65.-
JURÁNYI és WOLFRUM
BUDAPEST,
VI., Váci-körút 33.
 Tejgazdasági gépgyár és tejgazdasági technikai iroda.
 Borendez teljes tejgazdaságokat kész- és erőhajtásra.

Schember C. és fia
 os. és kir. udvari hidmérleg és gépgyár,
Budapest, Andrásy-ut 15.
 Ajánlják általánosan ismert, szabadalmazott hid- és marhamérlegeket, valamint gazdasági és ipari célokra szolgáló hízes és százasok raktári mérlegeket. Arjegyzekek ingyen és bérmentve.
Cséplési idényhez ajánljuk gépolajunkat.

ADRIA MACHINE OIL
FIUME.
 1. sz. 25 kgr. ... K. 11.-
 2. sz. 25 kgr. ... K. 13.-
 3. sz. 25 kgr. ... K. 15.-
 4. sz. hengerolaj 25 kgr. K. 16.-
 kannával és fűzával együtt fumei raktárból.
Pick és Winterstein
FIUME.
 Adria-palota.

Honnan	Hová	a gőzös neve	Ésede-kes
New-York	Fiume	Slavonia	7
Liverpool 1)	Triest, Fiume	Avon	1-10
Hull, Newcastle o/T.	"	Volturno	1-10
Rotterdam	"	Deák	5-15
London 1)	"	Murillo	10-20
Liverpool	"	Veria	10-20
Bordeaux	"	Báró Fejérváry	10-20
Rotterdam	"	Andrásey	10-20
Rouen	"	Kálmán király	15-25
Antwerpen	"	Matekovits	15-25
London	"	Szent László	15-25
Liverpool 1)	"	Falanian	15-25
New-York	"	Pannonia	21
Rotterdam	"	Széll Kálmán	20-30
Glasgow	"	Zichy	20-30
London	"	Jago	20-30
Liverpool	"	Yria	20-30
Hamburg 1)	"	Hegedű	20-30
Rouen	"	Széchenyi	VII/8

SZÉNAPRÉSEKET szénának, szalmának, len, gyapot, fagyapot, bőrök és gyeptözeg legkittünőbb szerkezetel gyártanak:
csomagolására
PH. MAYFARTH & Co.
BÉCS, 2/I.
 Mezőgazdasági és gyümölcsészeti gépgyár. 2263
Arjegyzekek ingyen.

szénának, szalmának, len, gyapot, fagyapot, bőrök és gyeptözeg legkittünőbb szerkezetel gyártanak:
PH. MAYFARTH & Co.
BÉCS, 2/I.
 Mezőgazdasági és gyümölcsészeti gépgyár. 2263
Arjegyzekek ingyen.

ÚJ GABONÁRATÓ-GÉP
 „HANDY“

munkában könnyen kezelhető, 25-50%-al csekélyebb vonóerőt igényel, mint mások. e mellett tartósabb, mint az amerikaiak.

Hollingsworth és angol amerikai lógereblyék, kettős működésű szénaforgatók ismert legjobb kivitelben

UMRATH ÉS TÁRSA
 mezőgazdasági gépgyárosoknál,
 BUDAPEST, V. ker., Váci-körút 60.

A legjobb új és egyszerű használt

ZSÁK,

vizhatlan PONYVA a legolcsóbban kapható

FISCHER J.
 ponyva- és zsákaruházában
 Budapest, V., Nádor-u. 31-33.

Szőlőkötöző-
 fonál, 48 metringban: 100 kg. 73 kor., 50 kg. 37¹/₂ kor., 25 kg. 19¹/₄ kor., gombolyagokban az árak 5 koronával magasabbak 100 kilónként.

Ponyvakölcsönző-intézet.
 Legszolidabb kiszolgálás.

Birtokeladás.

Pestmegyei Tuzlárán eladó birtokok: 1000 hold szántó, kaszáló, szőlő, legelő, erdő, urfalak, gazdasági épületek vétéssel 135.000 frt. 800 hold szántó, kaszáló, legelő, erdő, épületekkel, vétéssel 102.000 frt. 330 hold szántóföld, kaszáló, legelő, erdő, épületekkel, vétéssel 33.000 frt. 100 hold szántóföld, kaszáló, rét vétéssel 16.000 frt. Fizetendő vételár harmada, többi 6 százelek kölcsön adatik. Ezen birtokok egy tagban egyesíthetők. Van 1000 hold sűrű fás homok-erdő, szőlőnek alkalmas, holdja 100 frt. Kisebb részletek is vehetők. Bővebbet Ganzer Sándor Kálodsa. 5740

Gőzcseplő-gépekhez

ajánlom szab. dobkosár betéteimet, amelyek teljesen tisztán lehet a gabonát még akkor is csépelni, ha az nedves vagy fülledt. Bővebb leírást küld kívánatra Bajzath Ignác, Székelyhíd. Raktár és egyedi elárúsítás 2389

Kann és Heller-nél
 Budapest,
 Váci-körút 62. sz.

**Bizományban be-
 küldött árut leg-
 magasabb árban
 értékesít, úgy
 fixre is vesz.**

Kovács Antal
 mezőgazdasági termé-
 geknek bizományosa
 Budapest, 2388
 Központi vásárosarnok
 Iroda és raktár: Mátyás-u. 3.

Szalma-elevátort,
 kevésbé használt és felülten jó karban lévő megvételre keres Bergrer Géza, Páty, Pestmegye. 5788

Kovács és Steiner
 első magyar burgonyazuzogó és burgonyagyártók
 Telep:
 Budapest, VII., Szigony-u. 25.
 Vesznek és eladnak mindenkor minden fajtájú burgonyát minden mennyiségben. Kétféle fajú vető-burgonyáit legjobban ajánlják. 2121

Gyümölcs.
 Kajszinbarackot, őszibarackot és ilyen fajtájú gyümölcsöt vesz, a mint a szedés megkezdődik. Ajánlatok már most teendők
Ostdeutsche Conservenfabrik
 Birnbaum, Posen. 5773

Vadász-fegyverek

minden rendszerben, elismert elsőrangú gyártmány, legnagyobb lövéképeséggel, ajánl

Peter Wernig
 cs. és kir. udv. fegyvergyáros
FERLACH (Kärnten).
 Árjegyzék ingyen és bérmentve. 2371

Birtok
 felparcellázása miatt bérigazgatásom április 24-én megszűnik, így az összes földművelési tárgyaim eladásra kerül. 1000 közepűnöm juh-nyáj, lovak, oszlopok. Továbbá vetőgépek, 8-as Shuttleworth cseplőkészlet, szalmaelevátor, fűrés, tizedes mérleg, kézi fecskendő, rosták zsákolóval, traktor, gőzmozgató-morszó, répvágó, járgány, egye- és kettős vaskék, vas- és faboron, fahenger, szénagyűjtő, szekerek, kocsi, félfedelel hintó, szanok stb. Kovács és bognár műhely felszerelés, pinceszerszolás, gézmalom berendezése, 21-es Ganz-féle hengerek, Hoerde-féle koptató, ködkürt, boroshordók, végül szoba-butorok, első után-teremtő Hanna-árpa és tavaszi magbúkköny. Megtekinthetők **somogy-szalmai bérigazgatásában**, hová kérdéseiket idések is intéhetők. 5382

Valemarei
 hordógyár, posta Gurahecz, szállít: vaj, zsír, olaj, szirup és mindennemű osonagolási hordókat, jutányos árak mellett. 5744

Kádak.
 Használt, de még jó karban lévő, szőlőnek és szőlővárnak való kádakat, sürgős megvételre keres, az aranyági uradalom tisztartásága, u. p. Temes-Rékás. 5729

Uradaimlak! Nagybirtokosok! Nagybérlők!

Negyven év óta legjobban, és legolcsóbban egyszer használt és új rovatkás, négyüstös len- és kender

Zsák,
 valamint széna, cser- és kocsitakaró
vizmentes ponyva
 szükségletüket nálam fedezik. Új behordási, rosta- és repceponyvak.

Használt 40%-al olcsóbb. Csomagoló jutavásznak kilója 44 fillér. Venyigekötöző jutafonalak mázsája 25 korona.

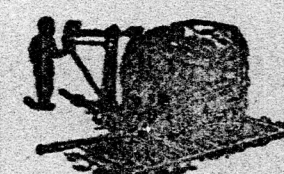
Kölcsönponyvak!
Kölcsönzsákak!
Nagel Adolf,
 Budapest, V.,
 Arany János-u. 12.
 Veszek és becserélek használt zsákot újra.

Cséplőgéptulajdonosok figyelmébe!
 A m. kir. belügyminiszter 1903. évi 73595/IV-b. B. M. számú körrendelete értelmében felszerelt s minden cséplőgéptulajdonosra kötelező mentőszekrényeket

a legjobb kivitelben s legjutányosabb árban szállít
Moldoványi Sándor
 Első magyar kötőszergyára
 Budapest, II. kerület.
 Telefon: 47-55 5770

200-400 holdas birtokot keresek bérbe, Somogy-, Tolna- vagy Baranyamegyékben, közel vasúthoz, mely eddig tulajdonos által lett kezelve, azonnali esetleg január 1-étől. Czim a kiadóhivatásban. 5707

Gyógy- és műszaki évelő növényekből a palánta, kapható: Agnelli József pebánosnál, Csárd, via Sasvár, Nyírmegye. A palántával a gyógy- és műszaki növények termelésének utasításai is megküldetnek. A palánta több mint kétszáz fajból válogatható. Különösen valódi mentha piparita és mentha crispaból van igen szép palánta. Az ára: 100 darab 10 korona, 1000 darab 50 korona, 10 ezer darab vételár az ezre 30 korona, 50-100 ezer és ennél több ezer vételár az ezre 20 korona, az itt vasúti vagy posta álmás. **Most május hó legjobb idő az ültetés végzésére.** 5745

Jutányosan eladók. Százados

uj marhamérlegek 1500 kg. hordképeségű erős vaskorlással 2 1/2 méter hosszú, 1 1/2 m. széles
Uj szekér hidmérlegek
 4000 és 3000 kg. horderejű százados, toló súlylával 4 méter hosszú, 2 méter széles.

Becserélek
 ócska marhamázsákat új hidmérlegekre. Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt évi jókarban tartás mellett.

DÉNES MANÓ
 mérlegműszerész
BUDAPEST,
 VII., Dohány-utca 78.
Szivattyukat

levegő Northon szerkezettel mindenki csomaga felállíthat ácsolt akna nélkül, tisztított szivart a földből. Ára a teljes szerkezetnek már 30 koronától feljebb. Öntözőtűlök legolcsóbb beszerzési forrása

Győző Béla és Társa
 szivattyú-spezialisták
 V., Lipót-körút 18. sz 2189

Központi
 téjcsarnok részvényeit megvásárolni és szerzése folytatni, esetleg tehenekkel együtt, eladom. Czim: Schwarz Bernát, Nagyállás, Pestmegye. 5715

A somodori
 bérigazgatás egy egyszerű szorgalmas gazdatisztet keres július 1-ére. Ajánlatok Lőwensohn Gyulához, Somodor küldendők. 5771

! 6 első díjjal kinttetre!
Kállai Lajos

mórtortelepe BUDAPEST, VI., Gyár-utca 50. sz. Teljes jótállás kinttetre

Villamos benzín-locomobil, cséplő-készletek kettős tisztító szerkezettel

! Egyedül létező újdonság! Ezen motorok mindenkor üzemen láthatók VI., Gyár-utca 50. szám. Gépezet nélkül könnyen kezelhetők. Gőzgépek oserébe vétetnek. **Külön gazdasági géposztály.** — Árjegyzék ingyen. —

Egy kis aranka választógép új állapotban olcsón eladó. Czim a kiadóhivatásban. 5774

Tejvétel.
 Minden mennyiségű tejet azonnal, vagy ősze, évi szerződés-sel veszek. Spitzer Jakab, Budapest, VII., Rombach-u. 13. 5769

A legnagyobb Állami díjjal és hercegi tiszteletdíjjal kinttetre.

KOEHLER FRIGYES
 tájkertész és kertépítő

BUDAPEST.
 KERTI TECHNIKAI IRODA
 Damjanich-utca 47. sz., I. ö.
 ELVÁLLAL:

park, kert stb. berendezésekre vonatkozó tervek, költségvetések kidolgozását, berendezését, szakszerű átalakítását, gondozását, parkokban sziklacsoportok és barlangok építését, Lawn-Tennis pályák, terek készítését, fanyesést stb. —

Törlesztéses Jelzálog-kölcsönt földbirtokokra.

A legelőnyösebb feltételek mellett és a leggyorsabban szerzünk az érték legmagasabb arányáig. Felvilágosítással **díjtalanul** szolgálunk.

Hecht Bankház Részvénytársaság
 BUDAPEST,
 Ferenctiek-tere 6. szám.
 Csakis elsőrangú vidéki képviselők kerestetnek.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

A pozsonyi „Első magyar vitorlavászon, len- és jutaárnyag” által kizárólag vállalatunk vevői számára gyártott különleges

nyers és vízhatlan ponyvakat
 valamint minden méretű, gazdasági célokra való len- és juta-

ZSÁKOKAT
 ajánlunk kiváló minőségben gyári árakon. Mintát, árjegyzéket kívánatra készséggel küldünk. Mintával, árajánlattal szolgál a vezérképvislettel megbízott

Gazdasági Figyelő vállalat BUDAPEST, II. kerület,
 „Gazdasági Figyelő” folyóiratunkat kívánatra kizárólag megküldjük. 2280

Unio erőtakarmányt,

mely az Unio keményítőgyárakban feldolgozott elsőrendű tengeri összes tápanyagát tartalmazó szárított moslékból áll.

Tápegysége legu j a b b viz g á l a t szerint 163.

Posnansky és Sirelitz
 Budapest, VI., Podmaniczky-u. 27.

Gyár: Erzsébetfalva. Ajánlatok:

Aszfalt, Fedőpapirlemez, Kátrány, Carbolineum, Carbolsav, Creolin-t stb.
 5798
 legjobb minőségben, jutányos árak mellett.

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50. BUDAPEST-KELENFÖLD a vasúthídvassal szembe.

Közlekedés vasúton és villamos vasúton.

Uradalmak, gazdák kérjenek árjegyzéket
szalonna és disznózsir

szükségletük beszerzése előtt 1140

Kovács Mátyás és társa nagykereskedőtől
BUDAPEST, VI. ker., Vörösmarty-utcza 36. szám.

A szegedi kenderfonógyár részvény-társaság, Szegeden
ajánl a legolcsóbb árban

manila kévekötőfonalat

minden aratógép szerkezetkez használható gombolyítással.

Ajánl továbbá **mindennemű gazdasági kötélárukat, valódi kenderzsákokat** stb. a legelőnyösebb feltételek mellett.

2834

Gőzcséplőkészletek

használt, de teljesen javított állapotban szavatosság mellett
minden nagyságban és mindenféle gyártmány

új és használt benzinmotorok és locomobílok
kaphatók. Csereüzletek köttetnek Horvát és Herczeg
czégnél Budapest, VI., Lehel-utca 8.

Hirdetések felvételnek

a „Köztelek”
kiadóhivatalában
Budapest, Üllői-ut 25

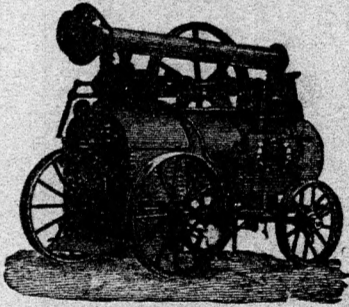
Szegedi Zsákok

Gabonazsákokat
nyers és vizmentesen feltöltött
ponyvákat,
KÖTÉLNEMŰEKET,
az elismert legjobb minőségben szállít
a Szegedi Magyar
Vitorlavászon és

Kendergyár
Salzmann és Társa.
Központi megrendelő iroda
Budapest,
V., Nádor-utca
20. sz.

FEHÉR MIKLÓS gépgyár részv.-társ.

Budapest, V. ker., Külső Váci-út 80. sz.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában
készült cséplőgarnitúrákat, kazalozókat
stb. továbbá „saját gyártmányú”
tolókerekes rendszerű

vetőgépeket

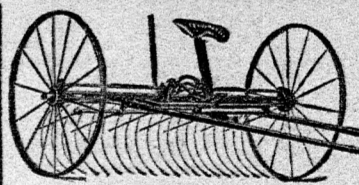
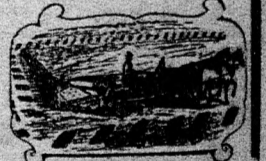
és más gazdasági
gépeket.

HASZNÁLT és JAVÍTOTT
lokomobílok és gőzcséplőgépekben
az ország legnagyobb raktára.

Lokomobílok és
gőzcséplőgépekre
csereüzletek köttetnek.

Kedvező árak, előnyös
fizetési feltételek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Aki feltétlenül megbízható

kévekötő vagy maroklerakó aratógépet és gyűjtőgereblyét

akar, az **Johnston Harvester Co.** eredeti amerikai
gyártmányt rendeljen, melyek a világ legjobb e
nemű gyártmányai. — A Johnston aratógépek hullá-
mos talajon és dőlt gabonában is jól dolgoznak, — és
feltűnően csekély vonóerőt igényelnek. Vezérképviselő és
főraktár:

BÄCHER RUDOLF, MELICHÁR FERENCZ

Budapest, VI., Nagymező-utcza 68. szám.

Olcsó árajánlattal, ismertető leírással készséggel szolgálunk.
Feltételeink kedvezők.

